

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
Danylo Halytskyi Lviv National Medical University
Department of Ukrainian Studies

UKRAINIAN LANGUAGE
EXERCISES FOR PRACTICAL
in the Ukrainian language for foreign
students of the 1st year of the English
language department of the specialty
221 «**Dentistry**» (elective part)

Lviv – 2021

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ірина Козелко

УКРАЇНСЬКА МОВА
ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ 1КУРСУ
спеціальності 221 «Стоматологія»
(дисципліна за вибором)

Обговорено та ухвалено на
засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня
2021 року)

Затверджено профільною
методичною комісією
гуманітарних дисциплін
(протокол № 4 від 31 серпня
2021 року)

**УДК 811.161.2'276.6'243'366:61-057.875]+[378.016:811.11](075.8)
К 59**

Рецензенти:

Дружинець М. А., доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова;

Єщенко Т. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Козелко І.Р.

К 59 Українська мова для іноземних студентів 1 курсу спеціальності 221 «Стоматологія»: [навчальний посібник] / І.Р.Козелко. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. 2021. 89 с.

Навчальний посібник призначений для іноземних студентів медичного профілю навчання, які вивчають українську мову як іноземну, англійською мовою. Посібник укладено згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти – рівень А1, А2. Навчальний посібник орієнтований на вивчення словозміни іменника, а також дієслова української мови з проекцією на формування професійної комунікації лікаря. Посібник складається із граматичного матеріалу українською та англійською мовами (розглядається у таблицях), комплексних завдань, а також діалогів, коротких текстів, що сприятимуть вдосконаленню знань студента-іноземця з професійної лексики лікаря та будувати граматично правильні висловлювання.

Навчальний посібник адресований іноземним студентам англomовного відділення медичних вишів, а також всім, хто прагне вивчити українську мову як іноземну, занурюючись у професійну комунікацію.

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії кафедри українознавства
(протокол №1 від 31 серпня 2021 року)

Затверджено профільною методичною комісією гуманітарних дисциплін (протокол
№4 від 31 серпня 2021 року)

© Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького, 2021
Кафедра українознавства, 2021
© Ірина Козелко, 2021

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Практичне заняття 1. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Називний і знахідний відмінки.....	6
Практичне заняття 2. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Називний і знахідний відмінки.....	11
Практичне заняття 3. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення).....	14
Практичне заняття 4. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення).....	20
Практичне заняття 5. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Іменники чоловічого роду у родовому відмінку однини.....	26
Практичне заняття 6. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Давальний та орудний відмінки.....	29
Практичне заняття 7. Відмінки української мови, їх значення та вживання. Давальний та орудний відмінки.....	34
Практичне заняття 8. Займенники української мови та їх відмінкові форми. Особові займенники.....	41
Практичне заняття 9. Займенники української мови та їх відмінкові форми. Присвійні займенники.....	44
Практичне заняття 10. Займенники української мови та їх відмінкові форми. Відмінювання особових та присвійних займенників.....	47
Практичне заняття 11. Займенники української мови та їх відмінкові форми. Відмінювання особових та присвійних займенників.....	51
Практичне заняття 12. Дієслово. Інфінітив. Теперішній час. I-а, II-а дієвідміни.....	54
Практичне заняття 13. Дієслово. Минулий час дієслова.....	58
Практичне заняття 14. Дієслово. Дієслово БУТИ. Утворення майбутнього часу.....	61
Практичне заняття 15. Вид дієслова. Доконаний вид (минулий час). Способи утворення видів.....	65
Практичне заняття 16. Вид дієслова. Доконаний вид (минулий час). Основні значення видів.....	68
Практичне заняття 17. Вид дієслова. Доконаний вид (майбутній час).....	71
Практичне заняття 18. Дієслова руху іти – їхати; ходити – їздити. Знахідний відмінок для позначення напрямку Куди він іде (їде)? у(в), на + Зн. в.....	74
Практичне заняття 19. Дієслова руху іти – їхати; ходити – їздити. Знахідний відмінок для позначення напрямку Куди він іде (їде)? у(в), на + Зн. в.....	78
Практичне заняття 20. Дієслова руху іду – ходив – піду; іду – їздив – поїду. Родовий відмінок для позначення напрямку: а) Куди він іде (їде)? до + Р.в., Звідки він іде (їде)? з + Р.в. б) До кого (≠ від кого) він іде (їде)? до + Р.в. ≠ від + Р.в.....	81
Практичне заняття 21. Дієслова руху іду – ходив – піду; іду – їздив – поїду. Родовий відмінок для позначення напрямку: а) Куди він іде (їде)? до + Р.в., Звідки він іде (їде)? з + Р.в. б) До кого (≠ від кого) він іде (їде)? до + Р.в. ≠ від + Р.в.....	85
Практичне заняття 22. Дієслова руху без префіксів (йти, ходити, їхати, їздити, бігти, бігати, нести, носити, везти, возити, вести, водити).....	88
Практичне заняття 23. Дієслова руху без префіксів (йти, ходити, їхати, їздити, бігти, бігати, 2 нести, носити, везти, возити, вести, водити).....	91

- Практичне заняття 24.** Дієслова руху з префіксами п-/по-, при-. (піти, прийти, поїхати, приїхати, побігти, прибігти, понести, принести, повести, привести, повезти, привезти).....95
- Практичне заняття 25.** Дієслова руху з префіксами п-/по-, при-. (піти, прийти, поїхати, приїхати, побігти, прибігти, понести, принести, повести, привести, повезти, привезти).....97

ПЕРЕДМОВА

Українська мова як іноземна є дисципліною, яку вивчають іноземні студенти у вишах України різного профілю. Актуальність вивчення української мови як іноземної полягає в опануванні основ граматики, що надасть можливість іноземному студенту оволодіти українською мовою та послуговуватися нею в українськомовному оточенні заради задоволення культурно-побутових потреб.

Мета навчального посібника – навчити граматики студента-іноземця медичного профілю навчання, щоб розвинути вміння отриманих знань та систематизувати вживання комунікативних моделей на практиці.

У навчальному посібнику «Українська мова для іноземних студентів медичного профілю (з англійською мовою навчання)» зосереджено увагу на морфології, а саме на словозміні іменника, займенника та дієслові. Структурно посібник складається з 25 тем, творчо поєднаних між собою. Розроблені таблиці з граматики та завдання до них розширяють діапазон вправлень студента. Таким чином, іноземний студент розрізнятиме частини мови в усній та письмовій формах, збагне їхні прикметні особливості, вдосконалить знання в укладанні діалогів, текстів, висловлювань відповідно до рівня А1, А2. Тому, практичні заняття містять різноманітні завдання, які спрямовані на засвоєння, закріплення, повторення граматики української мови; комунікативні завдання, а саме мікротексти, тексти, діалоги, типові граматичні завдання покращать мовленнєві навички студента-іноземця з проекцією на професійну комунікацію.

Посібник адресовано іноземним студентам медичних вишів України та всім, хто цікавиться методикою викладання української мови як іноземної.

Практичне заняття 1 (2 год.)

**Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Називний і знахідний відмінки**

План

1. Відмінки української мови. Їх значення та вживання.
2. Називний і знахідний відмінки української мови.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.

3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 22 с.
6. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
7. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
8. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
9. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
10. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК NOMINATIVE CASE

Іменник є змінною частиною мови, яка позначає живу істоту, речі та явища. Іменники можуть позначати:

- а) особи: мати, батько;
- б) тварини: кіт, собака;
- в) неживі предмети: стіл, книжка;
- г) географічні назви: Україна, Київ, Львів;
- д) абстрактні поняття: життя.

Іменник має 7 відмінків. Називний відмінок відповідає на питання хто?, що?

The noun is changeable part of speech which denotes living being, things and the phenomena. Nouns may denote:

- a) persons;
- b) animals;
- c) inanimate objects;
- d) geographical names;
- e) abstract notions.

The noun has 7 cases. The nominative case answers the question Who?, What?

Завдання 1. Прочитайте. Поставте питання до підкреслених слів.

1. Це Марія. Вона студентка. 2. Це Андрій. Він брат Марії. 3. Це лікар. Він у кабінеті. 4. Це медсестра. Вона у палаті хворого. 5. Це студенти. Вони у бібліотеці. 6. Це університет. Студенти навчаються тут. 7. Це бібліотека. Студенти беруть книжки з української мови тут.

Завдання 2. *Покласифікуйте слова на ті, які відповідають на питання хто?, що?*

Хто?	Що?
Лікар	Університет

Університет, лекція, подруга, мама, чай, кімната, викладачка, декан, вправа, комп'ютер, текст, друзі, академія, гуртожиток, ручка, друг, тато, рукавиці, шапка, сусід, ручка, лікарі, поліклініка, деканат.

Завдання 3. *Визначте рід іменників.*

<i>Слова</i>	<i>Рід іменника</i>
Предмет	
Речення	
Мова	
Син	
Дочка	
Викладачка	
Професор	
Бібліотекар	
Їдальня	
Кімната	
Море	
Сонце	
Машина	
Автобус	
Завдання	
Перерва	

Завдання 4. *Замініть однину іменників називного відмінка на множину.*

однина	множина
лікар	лікарі
університет	університети

Підручник, зошит, вправа, кімната, слово, кава, таксі, стіл, місто, село, олівець, хлопець, дівчина, палець, рука, вулиця, декан, деканат, ручка.

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК ACCUSATIVE CASE

Знахідний відмінок відповідає на питання **кого?, що?**
Accusative case answers the questions whom?, what?

Завдання 5. *Прочитайте таблицю і повторіть вживання іменників у знахідному відмінку.*

ІМЕННИКИ В ЗНАХІДНОМУ ВІДМІНКУ (ПИТАННЯ КОГО?)

ANIMATE NOUNS IN ACCUSATIVE CASE

Рід Gender	Називний відмінок Nominative case Хто це?	Знахідний відмінок Accusative case Кого ти бачиш?	Закінчення Endings
чоловічий рід masculine gender	брат друг лікар пацієнт	брата друга лікаря пацієнта	-а, -я
жіночий рід feminine gender	мама подруга викладачка учениця мати	маму подругу викладачку ученицю матір	-у -ю <i>Екс.: мати-матір</i>

Завдання 6. Відкрийте дужки і поставте слова у знахідному відмінку.

1. Син чекає (мама). 2. Вона слухає (батько). 3. Лікар оглядає (пацієнт). 4. Я маю (подруга). 5. Викладач хвалить (студент і студентка). 6. Діти люблять (мати і батько). 7. Студенти слухають (професор).

Завдання 7. Прочитайте таблицю і повторіть вживання іменника в знахідному відмінку.

ІМЕННИКИ У ЗНАХІДНОМУ ВІДМІНКУ (ПИТАННЯ ЩО?) INANIMATE NOUNS IN ACCUSATIVE CASE

Рід Gender	Називний відмінок Nominative case Що це?	Знахідний відмінок Accusative case Що ти бачиш?	Закінчення Endings
чоловічий рід masculine gender	журнал олівець клас пенал	журнал олівець клас пенал	as nominative
середній рід neutral gender	вікно місто питання завдання	вікно місто питання завдання	as nominative
жіночий рід feminine gender	ручка газета вправа аудиторія	ручку газету вправу аудиторію	-у -ю

Завдання 8. Відкрийте дужки, поставте слова у знахідному відмінку.

1. Дівчина слухає (музика). 2. Студенти слухають (лекція). 3. Батько дивиться (телевізор). 4. Подруга купує у магазині (хліб, молоко, ковбаса, сир, вода). 5. Студенти виконують (вправа). 6. Я читаю (книга). 7. Медсестра зробила (укол) пацієнту. 8. Внук купив бабусі (газета).

Завдання 9. З поданих слів утворіть речення.

1. Друг, запрошувати, дівчина, кінотеатр.
2. Лікар, виписувати, рецепт ліків.
3. Діти, чекати, мама.
4. Викладач, заповнювати, журнал.

Завдання 10. Відповідайте на питання.

1. Кого син слухає? 2. Кого він бачив вчора? 3. Кого буде лікувати лікар? 4. Кого перукар стриже? 5. Кого слухають студенти на лекції? 6. Кого вона чекає? 7. Кого він бачив у центрі? 8. Якого брата ви давно не бачили? 9. Яку сестру ви зустрічаєте на вокзалі? 10. Що ти слухаєш? 11. Що дочка подарувала мамі на день народження? 12. Яку виставу дивилися глядачі в Оперному театрі? 13. Що ти любиш робити у вільний час? 14. Що він бачив на вулиці? 15. Що слухали дідусь і бабуса?

Завдання 11. Прочитайте таблицю і повторіть вживання прикметників у Знахідному відмінку.

**ПРИКМЕТНИКИ В ЗНАХІДНОМУ ВІДМІНКУ
ADJECTIVES IN ACCUSATIVE CASE**

Рід Gender	Називний відмінок Nominative case	Знахідний відмінок Accusative case	Закінчення Endings
чоловічий рід masculine gender	добрий друг синій олівець	добро го друга синій олівець	-ого
жіночий рід feminine gender	добра подруга синя ручка	добро у подругу син ю сукню	-у -ю

Завдання 12. Напишіть словосполучення у знахідному відмінку, складіть з ними речення.

*Зразок: добрий друг – добро**го** друга. Я маю добро**го** друга.*

1. Добра подруга.
2. Цікавий викладач.
3. Добрий батько.
4. Цікава книга.
5. Важке завдання.
6. Дорогий препарат.
7. Болючий укол.

Завдання 13. Утворіть речення з поданих словосполучень.

1. Приємного товариша.
2. Добро**го** лікаря.
3. Близького родича.
4. Нову книгу.
5. Чистий зошит.
6. Чорну ручку.
7. Шкіряний гаманець.

Питання для самоперевірки:

1. Що ви знаєте про іменник?
2. Скільки відмінків має іменник?
3. На які питання відповідає називний відмінок?
4. На які питання відповідає знахідний відмінок?
5. Поясніть вживання називного та знахідного відмінків української мови.

Практичне заняття 2 (2 год.)
Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Називний і знахідний відмінки

План

1. Відмінки української мови. Їх значення та вживання.
2. Називний і знахідний відмінки української мови.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте та повторіть вживання іменників у називному відмінку.

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК
NOMINATIVE CASE

Рід Gender	Хто це?	Що це?
	Однина Singular	
Чоловічий рід Masculine gender	студент українець	університет деканат
Жіночий рід	студентка	вулиця

Feminine gender	українка	кімната
Середній рід Neuter gender	немовля	завдання
	Множина Plural	
	студенти українці студентки українки немовлята	університети деканати вулиці кімнати завдання

Завдання 2. Вставте іменник у називному відмінку у речення.

Слова для довідки: бібліотекар, касир, лікарі, студенти, лаборант, покупець.

1.... беруть книги у бібліотеці. 2. ... лікують у лікарнях. 3. ...купує продукти у супермаркеті. 4. ... видає книги студентам. 5. ... проводить експеримент. 6. ... продає квитки.

Завдання 3. Заповніть таблицю «Рід іменників».

<i>тато</i>	<i>мама</i>	<i>місто</i>

Завдання 4. Замініть однину іменників на множину. Зверніть увагу на вживання іменників лише в однині, множині.

1. Друг. 2. Подруга. 3. Медсестра. 4. Лікар. 5. Викладач. 6. Пацієнт. 7. Операція. 8. Інгаляція. 9. Гори. 10. Ножиці. 11. Окуляри. 12. Молоко. 13. Вода. 14. Повітря. 15. Хірург.

Завдання 5. Прочитайте речення. Поставте питання знахідного відмінка до підкреслених слів.

1. Студент читає книгу. 2. Студентка пише вправу. 3. Викладач пояснює правило. 4. Дівчина слухає пісню. 5. Учні виконують завдання. 6. Друг має журнал і газету.

Завдання 6. Напишіть слова у знахідному відмінку.

Предмет, таблиця, перерва, книга, комп'ютер, олівець, чай, питання, вправа, аудиторія, вікно, крейда, місто, дошка, село, лекція, текст.

Завдання 7. Дайте відповіді на питання за зразком. Уживайте знахідний відмінок.

Зразок: Це **книжка**. Що читає дівчина? – Вона читає **книжку**.

1. Це олівець. Що має дитина?–
2. Це гімн. Що співають українці?–
3. Це шапка. Що він одягає?–
4. Це ключ. Що вона загубила?–
5. Це дошка. Що вони бачать?–
6. Це вправа. Що пишуть хлопці?–
7. Це обід. Що їдять студенти?–
8. Це автобус. Що чекають люди?–
9. Це таксі. Що викликають студенти?–
10. Це сумка. Що купує подруга?–
11. Це хлопець. Що малює хлопець?–
12. Це зошит. Що шукає студент?–
13. Це місто. Що туристи оглядають?–
14. Це текст. Що студенти перекладають?–
15. Це телепередача. Що вона дивиться?–

Завдання 8. Напишіть назви предметів у знахідному відмінку:

українська мова, історія і культура України, латинська мова, анатомія, медична біологія, хімія, біофізика, гістологія, історія медицини.

Завдання 9. Вставте потрібне слово у знахідному відмінку.

музика, лекція, концерт, радіо, пісня, будинок, українська мова, анатомія, книжка, кава, біологія, стипендія.

1. Студенти слухають... 2. Дід вмикає ... 3. Друзі ідуть на ... 4. Я люблю слухати... 5. Іноземна студентка співає ... 6. Ми вивчаємо... 7. Мій друг знає... 8. Моя подруга любить вчити... 9. Хлопчик намалював... 10. Вона читає... 11. Він п'є ... 12. Вони отримують ...

Завдання 10. Прочитайте таблицю і запам'ятайте.

Знахідний відмінок вживаємо **після** сполучника **про**
Accusative case is used after conjunction **about**

	про кого?	про що?
Батьки думають	<i>про сина</i>	<i>про лікування сина</i>
Студенти розповідають	<i>про лікаря</i>	<i>про Індію, Єгипет, Польщу</i>

Завдання 11. Прочитайте. Складіть 5 речень, у яких вживається знахідний відмінок після сполучника *про*.

1. Про що думає студент? – Студент думає про екскурсію.
2. Про що студент пише текст? – Студент пише текст про Львів.
3. Про що мріє студентка? – Студентка мріє про зустріч з подругою.
4. Про кого думає студент? – Студент думає про батьків.
5. Про кого мама питає сина? – Мама питає сина про його друзів.

Питання для самоперевірки:

1. Поясніть утворення множини іменника.
2. Поясніть уживання іменників, прикметників у знахідному відмінку.
3. Наведіть кілька прикладів уживання знахідного відмінка після сполучника *про*.

Практичне заняття 3 (2 год.)

**Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення)**

План

1. Відмінки української мови.
2. Закінчення іменників, присвійних займенників, прикметників у родовому відмінку, особливості вживання.
3. Закінчення іменників, присвійних займенників у місцевому відмінку.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНА МГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення іменників у родовому відмінку.

ІМЕННИКИ В РОДОВОМУ ВІДМІНКУ ENDINGS OF ANIMATE NOUNS IN THE GENETIVE CASE

Число Number	Рід Gender	Називний відмінок Nominative Хто це?	Знахідний відмінок Accusative Кого я бачу?	Родовий відмінок Genitive Чия книжка?	Закінчення Endings
Однина Singular	жіночий рід feminine	подруга учениця мат	подругу ученицю матір	подруги учениці матері	-и, -і
Однина Singular	чоловічий рід masculine	студент учитель	студента учителя	студента учителя	Same as in the accusative case
Множина Plural	всі роди all genders	подруги студенти	подруг студентів	подруг студентів	

Завдання 2. Прочитайте словосполучення і поставте питання до них.

Зразок: Друг сестри – Чий друг? – Сестри.

1. Подруга сестри. 2. Сумка мами. 3. Зошит учениці. 4. Кабінет лікаря. 5. Ліки пацієнта. 6. Палата пацієнтки. 7. Думка студента. 8. Відповідь студентки.

Завдання 3. Відкрийте дужки, поставте слова у родовому відмінку.

1. Дайте, будь ласка, склянку (сік, вода). 2. Зараз студенти мають лекцію (українська мова), а потім буде лекція (анатомія). 3. Родичі дивились виступ (президент). 4. Учні добре зрозуміли правила (граматика). 5. Стіл стоїть біля (дошка). 6. Це гуртожиток (студент). 7. Це парк (відпочинок). 8. Це амбулаторія (лікарня). 9. Це будинок (гуртожиток). 10. Він директор (банк). 11. Це медсестра (терапія).

Завдання 4. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення присвійних займенників у родовому відмінку.

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS IN THE GENETIVE CASE

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Родовий відмінок Genitive case		
Рід Gender	Жіночий рід чоловічий рід Feminine, Masculine	Жіночий рід Feminine	Чоловічий рід Masculine	Множина Plural
Питання Question	чий?, чия?	чиєї?	чийого?	чиїх?
Однина Singular	мій, моя твій, твоя його, його	моєї твоєї його	мого твого його	моїх твоїх його

	її, її	її	її	її
Множина Plural	наш, наша ваш, ваша їхній, їхня	нашої вашої їхньої	нашого вашого їхнього	наших ваших їхніх
Закінчення Endings		-ої, -єї	-ого	

Завдання 5. Відкрийте дужки і поставте присвійний займенник та іменник у родовому відмінку.

1. Це місто (моя подруга).
2. Це підручник (мій друг).
3. Це стіл (наш викладач).
4. Це аудиторія (мої студенти).
5. Це подруга (мій брат).
6. Це журнал (їхній викладач).
7. Це гуртожиток (наші студенти).
8. Це студенти (наш університет).
9. Це друзі (наші знайомі).

Завдання 6. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення присвійних займенників і прикметників у родовому відмінку.

**ІМЕННИКИ, ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ ТА ПРИКМЕТНИКИ
У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF NOUNS, POSSESSIVE PRONOUNS AND ADJECTIVES
IN THE GENETIVE CASE**

Число Number	Рід Gender	Називний відмінок Nominative case	Родовий відмінок Genitive cas	Закінчення Endings
Однина Singular	жіночий рід feminine	моя нов подруга	моєї нов подруги	-ої, -єї
Однина Singular	чоловічий рід masculine	мій новий друг	мого новий друга	-ого
Множина Plural	всі роди all genders	мої нові подруги мої нові друзі	моїх нових подруг моїх нових друзів	-их, -их; -ів

Завдання 7. Відкрийте дужки і поставте слова у родовому відмінку.

1. Це деканат (наші іноземні студенти). 2. Це дочка (наш добрий друг). 3. Це сусідка (його близькі друзі). 4. Це син (наша добра подруга). 5. Це міська поліклініка (наші жителі району). 6. Він виконав поради (його досвідчений лікар). 7. Це експонати (наш цікавий музей) історії медицини Галичини імені М. Панчишина.

Завдання 8. Замініть у реченнях однину на множину.

1. Я люблю вірші українського поета. 2. Студенти слухати лекції відомого лікаря. 3. Друзі запросили на вечір свого викладача. 4. Він розповів про життя свого друга. 5. Лікар зібрав анамнез хворого. 6. Медсестра підготувала нового пацієнта до операції.

Завдання 9. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення іменників у місцевому відмінку.

ІМЕННИКИ У МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКУ ENDINGS OF NOUNS IN THE LOCATIVE CASE

Число Number	Рід Gender	Називний відмінок Nominative case	Місцевий відмінок Locative case	Закінчення Endings
Однина Singular	жіночий рід feminine gender	аудиторія лекція вулиця	в аудиторії на лекції на вулиці	-ії, -і
Однина Singular	чоловічий рід masculine gender	Університет кабінет деканат	в університеті у кабінеті у деканаті	-і
Однина Singular	середній рід neuter gender	Місто село море	у місті у селі на морі	-і

Але:

- 1) рука – у руці **к** → **ц**
поверх – на поверсі **х** → **с**
підлога – на підлозі **г** → **з**
- 2) гуртожиток – у гуртожитку
ринок – на ринку
банк – у банку
цирк – у цирку

Завдання 10. Відкрийте дужки і напишіть слова у місцевому відмінку.

1. Заходьте, будь ласка, лікар (кабінет). 2. Пацієнт (консультація). 3. Студенти беруть підручники (бібліотека). 4. Викладач пояснює нову тему (лекція). 5. Всі студенти присутні (заняття). 6. (підлога) гарний килим. 7. (театр) виступають

відомі актори. 8. (лікарня) працює багато добрих лікарів. 9. Мої друзі зараз живуть (Україна, Львів). 10. (гуртожиток) живе багато іноземних студентів.

Завдання 11. Закінчіть речення.

1. Мій брат працює... 2. Моя сестра вчиться... 3. Його викладач живе... 4. Лікар консультиє ... 5. Професор пояснює нову тему ... 6. Студенти читають книги ... 7. Бібліотекар працює ...

Завдання 12. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення присвійних займенників у місцевому відмінку.

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ У МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS IN
THE LOCATIVE CASE

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative Case	Місцевий відмінок Locative case	
Рід Gender	чоловічий рід, жіночий рід masculine feminine genders	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender
Питання Question	чий?, чия?	на, у чийй?	на, у чиєму?
Однина Singular	мій, моя твій, твоя його, його її, її	на, у моїй на, у твоїй на, у його на, у її	на, у моєму на, у твоєму на, у його на, у її
Множина Plural	наш, наша ваш, ваша їхній, їхня	на, у нашій на, у вашій на, у їхній	на, у нашому на, у вашому на, у їхньому
Закінчення Endings		-ій, -ій	-єму -ому

Завдання 13. Відкрийте дужки, напишіть слова у дужках у місцевому відмінку.

1. Вони живуть (їхній гуртожиток). 2. Лікар працює (його кабінет). 3. Мама готує сніданок (її кухня). 4. Брат працює (його офіс). 5. Друзі замовляють книги (їхня бібліотека). 6. Він купує зошити, ручки, олівці (це відділення) магазину. 7. Вона купує сир, масло, ковбасу, яйця (наш магазин).

Завдання 14. Замініть називний відмінок на місцевий відмінок.

1. Новий магазин. 2. Старе місто. 3. Великий університет. 4. Довгий коридор. 5. Цікава книга. 6. Другий поверх. 7. Останній поверх. 8. Другий гуртожиток. 9. Новий гуртожиток. 10. Світла кімната. 11. Цікава виставка.

Питання для самоперевірки:

1. Скільки відмінків є в українській мові?
2. Які закінчення іменників, присвійних займенників, прикметників уживаємо у родовому відмінку?
3. Які закінчення іменників, присвійних займенників уживаємо в місцевому відмінку.

Практичне заняття 4 (2 год.)

**Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Родовий та місцевий відмінки (типові закінчення)**

План

1. Вживання родового відмінка в українській мові.
2. Родовий відмінок після заперечення.
3. Типові закінчення місцевого відмінка.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англومовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

*Родовий відмінок вживається після заперечної форми **немає**.*

У тебе є брат? – У мене *немає* брата.
У тебе є сестра? – У мене *немає* сестри.

Завдання 1. Утворіть заперечні речення у теперішньому часі.

1. У мене немає (час). 2. Студентка немає (підручник з гістології). 3. У магазині немає (зошит). 4. У хлопця немає (робота). 5. В аптеці немає (спрей для горла).

Завдання 2. Утворіть заперечні речення у минулому часі.

1. У студента не було (книжка). 2. У сестри не було (грип). 3. У пацієнта не було (температура). 4. У друга не було її (підручник). 5. У студентки не було (ангіна).

Завдання 3. Утворіть заперечні речення у майбутньому часі.

1. Завтра не буде лекції з (українська мова). 2. Завтра не буде (вистава) в театрі. 3. У студентки не буде (час) у суботу. 4. У Миколи не буде (заняття) з англійської мови у вівторок. 5. У терапевтичному відділенні не буде вільної (палата) з наступного тижня.

Завдання 4. Утворіть заперечні речення за зразком.

*Зразок: Я проводив **цей експеримент** у лабораторії. – Я не проводив **цього експерименту** у лабораторії.*

1. Вона прочитала цю книжку. 2. Ми знаємо цю дівчину. 3. Вона має цей посібник. 4. Студенти виконали це завдання. 5. Він зустрів його старшу сестру. 6. Вони переклали важкий текст з латинської мови. 7. Лікар провів дослідження у березні.

Завдання 5. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення іменників у родовому відмінку після кількісних числівників.

РОДОВИЙ ВІДМІНОК ПІСЛЯ КІЛЬКІСНИХ ЧИСЛІВНИКІВ GENETIVE CASE AFTER CARDINAL NUMERALS

Рід Gender	Називний відмінок, однина Nominative case, singular	2,3,4 + Називний відмінок, множина 2,3,4 + Nominative case, plural	5,6..., багато, мал + Родовий відмінок, множина 5,6..., багато, мал + Genetive case, plural
чоловічий рід masculine gender	один пацієнт	два, три, чотири пацієнти	п'ять, шість пацієнтів
жіночий рід feminine gender	одна пацієнтка	дві, три, чотири пацієнтки	п'ять, шість пацієнток
середній рід neuter gender	одне місто	два, три, чотири міста	п'ять, шість міст

Завдання 6. Відкрийте дужки і напишіть слова у правильній граматичній формі.

1. В аудиторії сидить (15 студенти). 2. В палаті (4 пацієнти). 3. В кабінеті (2 лікарі), (1 пацієнт), (3 медсестри). 4. У хірургічному відділенні працює (56 медпрацівники). 5. У книжці (205 сторінки). 6. У зошиті (96 сторінки). 7. На першому поверсі є (26 кімнати). 8. На цій вулиці (78 будинки). 9. У нього є (2 сестри, 5 брати).

Завдання 7. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення іменників у родовому відмінку.

**РОДОВИЙ ВІДМІНОК (ДАТА)
GENETIVE CASE OF DATE**

Яке сьогодні число?	Коли ви прибули до Львова?
перше січня	першого січня
друге лютого	другого лютого
третє березня	третього березня
четверте квітня	четвертого квітня
п'яте травня	п'ятого травня
шосте червня	шостого червня
сьоме липня	сьомого липня
восьме серпня	восьмого серпня
дев'яте вересня	дев'ятого вересня
десяте жовтня	десятого жовтня
одинадцять листопада	одинадцятого листопада
дванадцять грудня	дванадцятого грудня

Завдання 8. Відповідайте на питання.

1. Коли твій день народження? 2. Коли день народження твоєї мами? 3. Коли день народження твого тата? 4. Коли день народження твоєї сестри? 5. Коли день народження твого брата? 6. Коли буде лекція з анатомії? 7. Коли буде концерт? 8. Коли будуть канікули? 9. Коли ти приїхав до Львова?

Завдання 9. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення іменників у місцевому відмінку множини.

**ІМЕННИКИ У МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКУ (МНОЖИНА)
ENDINGS OF NOUNS IN THE LOCATIVE CASE (PLURAL)**

Число Number	Рід Gender	Називний відмінок Nominative case	Місцевий відмінок Locative case	Закінчення Endings
Множина Plural	Всі роди All genders	аудиторії лекції університети кабінети міста села	в аудиторіях на лекціях в університетах у кабінетах у містах у селах	-ах -ях

Завдання 10. Поставте іменник у місцевому відмінку множини.

1. Студенти вчаться (аудиторії). 2. Студенти сидять (лекції). 3. Вони живуть (кімнати). 4. Вони вчаться у цих (університети). 5. Медсестри працюють (поліклініки). 6. Вони виступають (конференції). 7. (міста) живе багато людей.

Завдання 11. *Замініть однину на множину.*

1. Вони купують продукти в *магазині, на ринку, в супермаркеті*. 2. Бабуся купує ліки в *аптеці*. 3. Він працює в *офісі*. 4. Його дідусь живе у *селі*. 5. Мій друг працює терапевтом у *лікарні*. 6. Вони приїхали з Польщі, щоб вчитися у цьому *університеті*.

Завдання 12. *Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення присвійних займенників у місцевому відмінку множини.*

**ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ У МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКУ (МНОЖИНА)
ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS IN THE LOCATIVE CASE (PLURAL)**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Місцевий відмінок Locative case		
		Однина Singular		Множина Plural
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine gender, masculine gender	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender	
Питання Question	чий?, чия?	на, у чийй?	на, у чиєму?	на, у чийх?
Однина Singular	мій, моя твій, твоя його, його її, її	на, у моїй на, у твоїй на, у його на, у її	на, у моєму на, у твоєму на, у його на, у її	на, у моїх на, у твоїх на, у його на, у її
Множина Plural	наш, наша ваш, ваша їхній, їхня	на, у нашій на, у вашій на, у їхній	на, у нашому на, у вашому на, у їхньому	на, у наших на, у ваших на, у їхніх
Закінчення Endings		-їй, -ій	-єму -ому	-їх, -их, -іх

Завдання 13. *Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі.*

1. (моє вікно) цвітуть гарні квіти. 2. (наша лікарня) працюють добрі лікарі. 3. (її око) є запалення. 4. (його кабінет) завжди чисто. 5. Пацієнт відчуває біль (серце).

Завдання 14. *Напишіть словосполучення у місцевому відмінку множини.*

1.(мої книги) є багато корисної інформації для роботи. 2. Пішоходи, будьте обережні (наші дороги). 3. Я бачила (їхні очі) радість. 4. (ваші руки) мої малюнки клітини з біології. 5. Дві групи сидять (наші аудиторії).

Завдання 15. Прочитайте таблицю і запам'ятайте закінчення присвійних займенників і прикметників у місцевому відмінку.

**ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ ТА ПРИКМЕТНИКИ
У МІСЦЕВОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS AND ADJECTIVES
IN THE LOCATIVE CASE**

Число Number	Рід Gender	Називний відмінок Nominative case	Місцевий відмінок Locative case	Закінчення Endings
Однина Singular	жіночий рід feminine	моя нові кімната	у моїй новій кімнаті	-ій
Однина Singular	чоловічий рід masculine	його новий кабінет	у його новому кабінеті	-ому
Однина Singular	середній рід neuter	наше велике місто	у нашому великому місті	-ому
Множина Plural	всі роди all genders	мої нові кімнати його нові кабінети наші великі міста	у моїх нових кімнатах у його нових кабінетах у наших великих містах	-их, -их

Завдання 16. Відкрийте дужки.

1.Пацієнт відчуває біль (його нога, серце, печінка, нирки, рука). 2. Студенти відпочивають (їхня перерва, кімната, гори, море). 3. Викладач пояснює нову тему (дошка). 4. Він читає новини (газета). 5. Лікар обстежує хворого (палата). 6. Хірург провів операцію (операційна).

Завдання 17. Напишіть словосполучення у формі множини місцевого відмінка, складіть з ними речення.

1.Наш великий університет. 2. Його маленька кімната. 3. Їхній правильний рецепт ліків. 4. Ваша цікава книга. 5. Твій медичний університет.

Питання для самоперевірки:

1. Коли вживається родовий відмінок в українській мові?
2. Коли вживається місцевий відмінок в українській мові?
3. Який відмінок уживаємо після заперечної форми?
4. Який відмінок уживаємо для вираження дати в українській мові?

5. Який відмінок уживаємо після кількісних числівників, починаючи від 5... і більше?
6. На які питання відповідають іменники, прикметники та присвійні займенники у формі однини та множини у місцевому відмінку?

Практичне заняття 5 (2 год.)

**Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Іменники чоловічого роду у родовому відмінку однини**

План

1. Відмінки української мови, їхнє вживання на практиці.
2. Особливості застосування закінчень іменників чоловічого роду у родовому відмінку однини.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Запам'ятайте!

Закінчення іменників *чоловічого роду* в родовому відмінку:

-а, -я:

1. Назви осіб, власні імена, прізвища: професора, лікаря, Петра, Пилипенка.
2. Назви одиничних предметів: словника, олівця, підручника.
3. Назви мір довжини, ваги, часу: метра, місяця, вівторка.
4. Назви міст: Львова, Івано-Франківська, Тернополя.

-у, -ю:

1. Збірні поняття: світу, парку, тексту.
2. Назви речовини, матеріалу: соку, чаю, цукру, але: хліба, м'яса.
3. Абстрактні поняття: розвитку, процесу, способу, стану, засобу.
4. Назви установ, будівель: інституту, магазину.
5. Назви країн: Лівану, Ірану.

Завдання 1. *Напишіть слова у дужках у родовому відмінку.*

1. Ми дивилися виступ (президент).
2. Я хочу купити склянку (сік).
3. На вулиці немає (дощ).
4. Бейрут – столиця (Ліван).
5. Це студенти (медичний університет).
6. Це будинок (музей).
7. На вулиці Пекарській немає цього (будинок).
8. Глядачі чекали у залі (поет).
9. Лікар проводить обстеження (пацієнт).
10. Це парк «Культури і (відпочинок)».
11. Це кімната (Ахмед).
12. Мій брат слухав рішення (директор).
13. Дайте, будь ласка, 1 кілограм (цукор).
14. Скажіть, будь ласка, скільки коштує кілограм (сир).
15. Дайте, будь ласка, чашку (чай).
16. Це сімейна фотографія (Роман Миколайович).
17. Студенти вивчають карту (Київ) – столиці України.
18. На карті вони побачили річки (Іран).
19. Пацієнт виконав поради (лікар).
20. Це корпус (університет).
21. Це кабінет (лікар).

Завдання 2. *Відповідайте на запитання.*

1. Чий це портфель?
2. Чия машина припаркована тут?
3. Чиї вірші ви читаете?
4. Чий це телефон на столі?
5. Чиї зошити перевіряє викладач?
6. Чий роман вона читає?
7. Чия це медична картка?
8. Чий це гуртожиток?
9. Чий це деканат?
10. Чий це олівець?
11. Чия це бібліотека?
12. Чия це кімната?

Завдання 3. *Відкрийте дужки і поставте слова в родовому відмінку.*

1. У мене немає (чорна ручка).
2. Цей лікар немає (кабінет).
3. Ви не знаєте (цей студент)?
4. Викладач відповідає на питання (студент).
5. Ви продаєте карту (Львів і Львівська область).
6. Лікар читає аналізи (пацієнт).
7. Я не знаю сестру (подруги).
8. Скільки коштує у вашому магазині пляшка (сік, вода, молоко)?
9. Це машина (професор).
10. Це сумка (студент).
11. Це книжка (студентка).
12. Це аудиторія (іноземні студенти).
13. Це декан (факультет).

Завдання 4. *Виконайте за зразком.*

Зразок: У нього є друг у Львові? – У нього немає друга у Львові.

1. У тебе є годинник?
2. У неї є нова сумка?
3. У вас є питання?
4. У неї є магазин?
5. У них є підручник з української мови?
6. У тебе є його номер телефону?
7. У неї є друг?
8. У вас є сестра?
9. У них є брат?
10. У вашій країні є море?
11. У твоїй країні є гори?

Завдання 5. *Поставте питання до виділених слів.*

1. Студенти *підготовчого* відділення склали іспит на відмінно.
2. Декан *іноземного* факультету виступив на зборах.
3. Магазин *одягу* є неподалік вулиці Пекарської.
4. Викладач *групи* зайшов в аудиторію.
5. Сестра *подруги* привіталася зі мною.
6. Магазин *продуктів* працює цілодобово.
7. Лекція з *анатомії* вже почалася у цій лекційній аудиторії.

Завдання 6. Продовжіть речення.

1. В аудиторії не було ... 2. На лекції немає ... 3. У магазині не було... 4. В аптеці немає... 5. На столі немає ... 6. У книзі немає ... 7. На дошці не було ... 8. У зошиті не було ... 9. Завтра не буде ... 10. Вчора не було ...

Завдання 7. Поставте питання до підкреслених слів. У дужках вказано скільки питань потрібно поставити до даного речення.

1. У Марії завтра день народження. (1) 2. У Максима не було грипу. (2) 3. У друзів немає його книги. (3) 4. У рецепті немає всіх складників. (1) 5. У кабінеті лікаря не було тонометра. Його забрала медсестра. (2) 6. Син поміряв температуру, але у нього не було температури. (2) 7. Іноземці прилетіли з Польщі та з Індії. (1) 8. В Оксани не було цієї книги. (2)

Завдання 8. Поставте питання куди?, звідки? до поданих речень.

1. Друзі прилетіли з Китаю. 2. Мама летить у відрядження до Англії. 3. Вони приїхали з Києва. 4. Вона повернулася зі Львова вчора. 5. Вони зібралися у похід у гори. 6. Вони їдуть на відпочинок на Чорне море. 7. Літак з Києва прилетів вчасно.

Завдання 9. Прочитайте текст. Вставте у речення слова, які є у дужках, у правильній граматичній формі.

(я) звати Омар. (я) 18 років. Я (прилетіти) з Єгипту. Там я (жити) раніше. А зараз я (жити і навчатися) у Львові. Я щодня (ходити) на лекції. Я і мої друзі часто (ходити) у бібліотеку, щоб взяти книжки для навчання. Після лекцій я (купувати) продукти у магазині. Магазин знаходиться близько біля (гуртожиток). У гуртожитку я готуюся до занять з (хімія, анатомія, українська мова). Двічі на тиждень у мене є лекції з (анатомія). На лекціях ми вивчаємо будову (тіло людина) та його (системи). На вихідних я (відпочивати): (гуляти) у центрі, (ходити) у кінотеатр.

Відповідайте на питання:

1. Що ви знаєте про Омара?
2. Звідки прилетів Омар?
3. Скільки років хлопцеві?
4. Розкажіть, що ви знаєте про робочий тиждень хлопця?
5. Як проходять вихідні Омара?

Завдання 10. Складіть короткий текст про свій робочий тиждень.

Питання для самоперевірки:

1. Поясніть, як змінюються закінчення у родовому відмінку в залежності від роду особи.
2. Які закінчення слід писати для позначення особи, одиничних предметів, назв мір довжини, ваги, часу, назв міст?
3. Які закінчення слід писати для позначення збірних понять, назв речовин, матеріалу, абстрактних понять, назв установ, будівель та назв країн?

Практичне заняття 6 (2 год.)
Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання.
Давальний та орудний відмінки

План

1. Відмінки української мови, їх значення та вживання.
2. Особливості вживання давального відмінка в українській мові.
3. Особливості вживання орудного відмінка в українській мові.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

*Давальний відмінок відповідає на питання **кому?, чому?***

Завдання 1. Прочитайте таблицю і повторіть вживання іменників у давальному відмінку.

ІМЕННИКИ В ДАВАЛЬНОМУ ВІДМІНКУ
NOUNS IN THE DATIVE CASE

	Відмінки Cases		Закінчення Endings
	Називний відмінок	Давальний відмінок Dative case	

		Nominative case		
Рід Gender	жіночий рід feminine	мама сестра подруга дочка Марія мати	мамі сестрі подрузі дочці Марії матері	-і, -ї Ежс.: мати матері
	чоловічий рід masculine	брат син чоловік професор лікар викладач Андрій Микола	братові=брату синові=сину чоловікові=чоловіку професорові=професору викладачеві=викладачу лікареві=лікарю Андрієві Миколі	-ові, -еві, -єві, -у, -ю

Завдання 2. Поставте слова у давальному відмінку.

1. Викладач. 2. Хімік. 3. Брат. 4. Батько. 5. Лікар. 6. Медсестра. 7. Пацієнт. 8. Пацієнтка. 9. Мати. 10. Дівчина. 11. Подруга. 12. Друг. 13. Сусід. 14. Сусідка. 15. Сестра. 16. Тітка Оксана. 17. Дядько Андрій.

Завдання 3. Поставте слова у дужках у давальному відмінку.

1. Вона надсилає лист (брат). 2. Подруга малює картину (мати). 3. Друг телефонує (сестра). 4. Дружина дарує подарунок (чоловік). 5. Лікар виписує рецепт (пацієнт). 6. Вона пише повідомлення (подруга). 7. Медсестра робить ін'єкцію (пацієнтка). 8. Мама робить інгаляцію (дитина).

Завдання 4. Відповідайте на питання кому?

1. Кому ти довіряєш? 2. Кому ви хочете подарувати цю картину? 3. Кому професор розказав про своє дослідження? 4. Кому внук телефонує? 5. Кому подруга радить подивитися цю виставу? 6. Кому друг привіз ці квіти? 7. Кому батько розповідає про своє життя? 8. Кому лікар радить приймати вітаміни щодня? 9. Кому медсестра передала медичну картку хворого? 10. Кому професор поставив добру оцінку? 11. Кому мати готує обід? 12. Кому сестра дарує цікаву книжку? 13. Кому дідусь подарував годинник? 14. Кому дочка дає ліки? 15. Кому ви оплачуєте за проїзд у таксі? 16. Кому подобається отримувати подарунки?

Завдання 5. Продовжіть речення.

1. Мати розповідає новини ... 2. Син дарує квіти... 3. Друг радить... 4. Подруга відвідує бабусю і дарує... 5. Лікар робить операцію ... 6. Дівчина купила нову сукню... 7. Син показав свої роботи... 8. Продавець дає решту ... 9. Медсестра ставить крапельницю ... 10. Аптекарь продає вітаміни

Завдання 6. Прочитайте таблицю і повторіть вживання особових займенників у давальному відмінку.

**ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ В ДАВАЛЬНОМУ ВІДМІНКУ
PERSONAL PRONOUNS IN THE DATIVE CASE**

Н.с. хто	я	ти	він	вона	ми	ви	вони
Д.с. кому?	мені	тобі	йому	їй	нам	вам	їм

Завдання 7. Відкрийте дужки.

1. Мама купила (я) новий годинник. 2. Викладач пояснив (вони) нову тему. 3. Дайте (я), будь ласка, каву без цукру. 4. Студентка сказала (вона), що завтра в університеті відкрита лекція з анатомії. 5. Вона розказала (він) про своє життя. 6. Я хочу купити (ти) цю книгу. 7. Син розповів (вона) правду.

Завдання 8. Замість крапок вставте пропущений особовий займенник у давальному відмінку.

Слова для довідки: я, ти, він, вона, ми, ви, вони, мати, батько, син, дочка, бабуся, дідусь.

1. Скільки ... років? 2. ... сьогодні виповнився 21 рік. 3. Наступного року ... буде 30 років. 4. ... 46 років. 5. ... 5 років. 6. ... 78 років, а ... 82 роки.

Завдання 9. Напишіть особові займенники у давальному відмінку.

1. (я) подобається цей фільм. 2. (він) подобається бокс. (він) займається боксом. 3. (вона) подобається подорожувати. 4. (вони) подобається їхня професія лікаря. 5. (ми) подобається гуляти біля моря. 6. (ти) подобається слухати класичну музику.

Завдання 10. Прочитайте таблицю і повторіть вживання іменників в орудному відмінку.

**ІМЕННИКИ В ОРУДНОМУ ВІДМІНКУ
NOUNS IN THE INSTRUMENTAL CASE**

Орудний відмінок відповідає на питання ким?, чим?, з ким?, з чим?

		Відмінки Cases		Закінчення Endings
		Називний відмінок Nominative case	Орудний відмінок Instrumental case	
Рід Gender	жіночий рід feminine gender	мама сестра подруга дочка Марія мати	мамою сестрою подругою дочкою Марією матір'ю	-ою, -єю
	чоловічий рід	брат син	братом сином	-ом, -ем,

	masculine gender	чоловік професор лікар викладач Андрій Микола	чоловіком професором викладачем лікарем Андрієм Миколою	-ЄМ
--	-------------------------	--	--	------------

Завдання 11. Відкрийте дужки і поставте слова в орудному відмінку.

1. З ким ти часто розмовляєш по телефону? (подруга, мати) 2. З ким ти товаришуєш? (Марія, Оксана, Ірина, Андрій, Ігор) 3. З ким мати і батько гуляють у парку щодня? (син і дочка) 4. З ким розмовляє студент на перерві? (професор) 5. З ким вона снідає? (чоловік) 6. З ким вони обговорюють книжку? (друг Максим) 7. З ким хворий консультиється? (лікар) 8. З ким туристи оглядали місто Львів? (гід) 9. З чим він повернувся? (букет квітів) 10. З чим ти любиш каву? (молоко) 11. З чим він їсть борщ? (сметана і хліб) 12. Чим дитина малює? (олівець) 13. Чим вона пише у зошиті? (ручка)

Завдання 12. Поставте питання до виділених слів.

1. В поліклініці вона радилася з лікарем. 2. Лікар розмовляв з пацієнткою про її діагноз. 3. Я маю зустрітися з подругою ввечері. 4. Вчора вона ходила з парасолею, бо ішов короткочасний дощ. 5. Він часто п'є чай з лимоном вдень. 6. Вона замовила каву з цукром. 7. Пасажир намагався розмовляти з водієм. 8. Медсестра іде з пацієнткою до лікаря. 9. Мама радиться з сестрою по телефону.

Завдання 13. Продовжіть речення, вживаючи слова в орудному відмінку однини.

1. Вона розмовляє ... 2. Він щодня бігає ... 3. Хлопець посварився ... 4. Пацієнт консультиється ... 5. Викладач говорить... 6. Лікар радиться ... 7. Медсестра спілкується ...

Завдання 14. Прочитайте таблицю і повторіть вживання особових займенників в орудному відмінку.

**ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ В ОРУДНОМУ ВІДМІНКУ
PERSONAL PRONOUNS IN THE INSTRUMENTAL CASE**

Н.с. хто	я	ти	він	вона	ми	ви	вони
І.с. з ким?	зі мною	з тобою	з ним	з нею	з нами	з вами	з ними

Завдання 15. Відкрийте дужки і напишіть слова в орудному відмінку.

1. (ти) приємно мати справи. 2. (вона) цікаво спілкуватися. 3. Ми довго йшли по парку (він). 4. Вони поїдуть (ми). 5. Ми будемо відпочивати у горах (вони). 6. Ти підеш (я) у бібліотеку завтра? 7. Професор розмовляв (ви).

Питання для самоперевірки:

1. Як змінюються іменники у давальному відмінку?
2. Як змінюються особові займенники у давальному відмінку?
3. Як змінюються іменники в орудному відмінку?
4. Як змінюються особові займенники в орудному відмінку?

Практичне заняття 7 (2 год.)

Тема: Відмінки української мови, їх значення та вживання. Давальний та орудний відмінки

План

1. Відмінки української мови, їх значення та вживання.
2. Розрізнення закінчень іменників, прикметників, присвійних займенників у давальному відмінку (однина, множина).
3. Розрізнення закінчень іменників, прикметників, присвійних займенників в орудному відмінку (однина, множина).

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю, повторіть вживання присвійних займенників у давальному відмінку.

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ В ДАВАЛЬНОМУ ВІДМІНКУ ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS IN THE DATIVE CASE

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Давальний відмінок Dative case		
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід Feminine, Masculine	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender	Множина Plural
Питання Question	чий?, чия?	чий?	чиєму?	чим?
	Whose?			
Однина Singular	мій, моя твій, твоя його, його її, її	Моїй твоїй його її	моєму твоєму його її	моїм твоїм його її
Множина Plural	наш, наша ваш, ваша їхній, їхня	Нашій вашій їхній	нашому вашому їхньому	нашим вашим їхнім
Закінчення Endings		-ій, -ій	-ому	-ім, -им, -ім

Завдання 2. *Поставте питання до виділених слів.*

1. *Моєму* братові 4 роки. 2. *Моїй* мамі пасує жовтий колір. 3. *Нашому* другові подарували новий велосипед. 4. *Нашій* сестрі потрібна допомога лікаря. 5. *Вашій* собаці потрібен огляд ветеринара. 6. *Їхньому* лікарю потрібен відпочинок. 7. *Моїм* друзям подобається Львів.

Завдання 3. *Замість крапок вставте присвійний займенник у давальному відмінку.*

1.... другові телефонує його брат. 2. Я купила подарунок ... сестрі. 3. ... батькові і матері вони зробили приємний сюрприз. 4. Вони написали лист ... бабусі. 5. Вона подарувала картину ... тітці. 6. Він дав нову книгу ... дядькові. 7. Пацієнт подякував ... лікареві.

Завдання 4. *Замість крапок вставте потрібний займенник (особовий чи присвійний).*

1. Це мої друзі. Я розповідаю ... про мою подорож. 2. Я хочу допомогти ... друзям. 3. Я розкакую ... родичам про свої успіхи. 4. Вона дякує ... батькам за допомогу. 5. Скажіть ... , будь ласка, котра година? 6. Розкажіть ... про вашу поїздку до Львова. 7. Ти сказала ... , коли починається перша лекція в університеті. 8. Вона відповіла ... на всі їхні питання.

Завдання 5. *Прочитайте таблицю, повторіть вживання прикметників у давальному відмінку.*

**ПРИКМЕТНИКИ У ДАВАЛЬНОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF ADJECTIVES IN THE DATIVE CASE**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Давальний відмінок Dative case	
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine, masculine genders	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender
Питання Question	яка?, який?	якій?	якому?
Однина Singular	моя добра подруга, мій добрий друг	моїм добрим подрузі	моєму добрим другові
Закінчення Endings		-ій	-ому

Завдання 6. *Напишіть слова у правильній граматичній формі.*

1.Глядачі аплодували (талановита артистка). 2. Я купила подарунок (моя добра подруга). 3. Вони дякували за допомогу (їхній сімейний лікар). 4. Батьки купили машину (молодший син). 5. Я даю книгу (моя старша сестра). 6. Медсестра робить укол (терплячий пацієнт).

Завдання 7. *Прочитайте таблицю, повторіть давальний відмінок у формі множини.*

**ІМЕННИКИ, ПРИКМЕТНИКИ, ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ В ДАВАЛЬНОМУ
ВІДМІНКУ (МНОЖИНА)
ENDINGS OF NOUNS, ADJECTIVES, POSSESSIVE PRONOUNS
IN THE DATIVE CASE (PLURAL)**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Давальний відмінок Dative case		
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine gender, masculine gender	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender	Множина Plural
Питання Question	яка?, який?	якій?	якому?	яким?

Однина Singular	моя добра подруга,	моїй добрі подрузі		моїм добрим подругам,
	мій добрий друг		моєму доброму другові	моїм добрим друзям
Закінчення Endings		-ій	-ому	Nouns: -ам, -ям; Poss. pr.: -ім, -им ім; Adj: -им, -ім

Завдання 8. Виправте помилки у реченнях. Поставте слова у давальному відмінку.

1. Я дарую книгу *моя добра подруга*. 2. Фотограф фотографує *його добрий друг*. 3. Після обстеження лікар радить *його новий пацієнт* приймати антибіотики. 4. Мати читає оповідання *її маленька дитина*. 5. Брат купив шоколад *його молодша сестра*.

Завдання 9. Замініть однину на множину.

1. Іноземець розповідає *його старому другові* про Україну, про Львів. 2. Вона показує свою кімнату *її добрій знайомій*. 3. Вона подякувала за допомогу *незнайомій жінці*. 4. Викладач пояснює нове правило *його новому студентові і новій студентці*. 5. Мама купила *її старшому синові і молодшій доньці* печиво і фрукти.

Завдання 10. Прочитайте таблицю, повторіть вживання присвійних займенників в орудному відмінку.

**ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ В ОРУДНОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF POSSESSIVE PRONOUNS IN THE INSTRUMENTAL CASE**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Орудний відмінок Instrumental case		
		Однина Singular		Множина Plural
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine gender, masculine gender	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender	
Питання Question	чий?, чия?	(з) чією?	(з) чиїм?	(з) чиїми?
Однина Singular	мій, моя твій, твоя його, його її, її	(з) моєю (з) твоєю (з) його (з) її	(з) моїм (з) твоїм (з) його (з) її	(з) моїми (з) твоїми (з) його (з) її
Множина	наш, наша	(з) нашою	(з) нашим	(з) нашими

Plural	ваш, ваша їхній, їхня	(з) вашою (з) їхньою	(з) вашим (з) їхнім	(з) вашими (з) їхніми
Закінчення Endings		-єю, -ою	-ім, -им, -ім	-іми, -ими, -іми

Завдання 11. Вставте правильну форму присвійного займенника замість крапок.

1. Вони подорожували ... машиною. 2. Вона малює ... олівцем. 3. Вони користуються ... кабінетом. 4. Медсестра зробила укол ... шприцом. 5. Туристи повернулися ... поїздом з Києва. 6. Мій друг летів ... літаком. 7. Вони гуляли ... друзями. 8. Я бігаю ... подругою. 9. Батьки ... дітьми відпочивають на Чорному морі. 10. Туристом ... гідом піднімаються у гори.

Завдання 12. Прочитайте таблицю і повторіть вживання прикметників в орудному відмінку.

**ПРИКМЕТНИКИ В ОРУДНОМУ ВІДМІНКУ
ENDINGS OF ADJECTIVES IN THE INSTRUMENTAL CASE**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative Case	Орудний відмінок Instrumental case	
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine gender, masculine gender	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender
Питання Question	яка?, який?	(з) якою?	(з) яким?
Однина Singular	моя добра подруга, мій добрий друг	(з) моєю доброю подругою	(з) моїм добрим другом
Закінчення Endings		-ою	-им

Завдання 13. Відкрийте дужки, напишіть слова в орудному відмінку.

1. Він гуляв (його добра подруга). 2. Сусід розмовляв (моя молодша сестра). 3. Він працював (наш молодший брат). 4. Ми подорожували (ваша приємна жінка). 5. Пацієнтка говорила (її лікуючий лікар). 6. Мама сказала молодшому синові погуляти (їхня велика собака).

Завдання 14. Прочитайте таблицю і повторіть уживання орудного відмінка в множині.

**ІМЕННИКИ, ПРИКМЕТНИКИ, ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ В ОРУДНОМУ
ВІДМІНКУ (МНОЖИНА)
ENDINGS OF NOUNS, ADJECTIVES, POSSESSIVE PRONOUNS
IN THE INSTRUMENTAL CASE (PLURAL)**

Відмінок Case	Називний відмінок Nominative case	Орудний відмінок Instrumental case		
Рід Gender	жіночий рід чоловічий рід feminine gender, masculine gender	жіночий рід feminine gender	чоловічий рід masculine gender	Множина Plural
Питання Question	яка?, який?	(з) якою?	(з) яким?	(з) якими?
Однина Singular	моя добра подруга,	(з) моєю доброю подругою		
	мій добрий друг		(з) моїм добрим другом	
Множина Plural				(з) моїми добрими подругами, (з) моїми добрими друзями
Закінчення Endings		-ою	-им -ім	Nouns:-ами,-ями; Poss.pr.: -іми,-ими,- іми; Adj: -ими,-іми

Завдання 15. *Замініть однину орудного відмінка на множину.*

1. Хлопчик грається його новою іграшкою. 2. Лікар радиться з його добрим колегою. 3. Син гуляє з його татом і мамою. 4. Мій друг буде фармацевтом. 5. Її подруга стане професором. 6. Моя подруга завжди хотіла стати лікаркою.

Питання для самоперевірки:

1. Якими закінченнями характеризується давальний відмінок в однині та множині?
2. Якими закінченнями характеризується орудний відмінок в однині та множині?

Практичне заняття 8 (2 год.)

Тема: Займенники української мови та їх відмінкові форми.

Особові займенники

План

1. Особливості займенників української мови.
2. Специфіка вживання особових займенників.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 22 с.
6. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
7. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
8. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
9. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
10. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю. Повторіть особові займенники.

ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ PERSONAL PRONOUNS

Особи Persons	Однина Singular	Множина Plural
1 person	Я	ми
2 person	Ти	ви
3 person	він вона воно	вони

Завдання 2. *Вставте особові займенники у речення.*

1...маю брата. 2. ...має подругу. 3. ... є лікарем і викладачем. 4. ... читаєте цю статтю? 5. ... знаєш хімію добре. 6. ... можемо підготуватися до ліцензійного іспиту «Крок» разом.

Завдання 3. *Вставте потрібний особовий займенник.*

1.Моя мама працює лікарем. ... зараз на роботі. 2. Мій батько інженер. ... працює на заводі. 3. Моя сестра ще вчиться у школі. ... випускниця у цьому році. 4. Цей мій дідусь і моя бабуся. ... пенсіонери. 5. До мене приїхала моя подруга. ... живе в Польщі. 6. В аудиторії сидить група іноземних студентів. ... чекають викладача. 7. Пацієнт прийшов на огляд до лікаря. ... заходить у кабінет лікаря. 8. Ми плануємо відпочивати на Чорному морі. ... знаходиться на півдні України.

Завдання 4. *Виконайте завдання за зразком.*

Зразок: Це твоя мама на фото? – Так, це вона; Ні, це не вона, це її сестра.

1.Це твій брат стоїть у черзі? 2. Це твоя сестра працює медсестрою? 3. Це бібліотека? 4. Це медичний університет? 5. Це політехнічний інститут? 6. Це кабінет лікаря? 7. Це аудиторії іноземних студентів? 8. Це туристи нашого міста?

Завдання 5. *Замініть іменники особовими займенниками.*

1.Це Марія. ... хірург. 2. Це Оксана. ... медсестра. 3. Це Андрій. ... кардіолог. 4. Це тато. ... інженер. 5. Це Микола. ... мій друг. 6. Це Хуссейн. ... іноземець. 7. Це Моніка. ... іноземка. ... друзі.

Завдання 6. *Замініть іменники особовими займенниками (він, вона, воно, вони).*

Зразок: університет – він

1.Університет. 2. Академія. 3. Поле. 4. Село. 5. Гуртожиток. 6. Львів. 7. Україна. 8. Продукти. 9. Сир. 10. Молоко. 11. Хліб. 12. Каса. 13. Магазин. 14. Лікарня. 15. Лікар. 16. Медсестра. 17. Палата. 18. Халат. 19. Кабінет. 20. Укол внутрішньом'язово. 21. Шприц. 22. Вітаміни. 23. Антибіотики. 24. Ліки. 25. Таблетки. 26. Краплі. 27. Крапельниця. 28. Вправа. 29. Мова. 30. Дитина. 31. Батьки. 32. Пані. 33. Пан. 34. Декан. 35. Деканат.

Завдання 7. *З поданих речень випишіть особові займенники, що вживаються у різних відмінках.*

1.Їй тридцять п'ять років. 2. Я дарую йому велосипед. 3. Ми побачили їх на розі вулиці. 4. Вони дарують їй чудовий букет квітів. 5. Він і вона разом готуються до їхнього іспиту з хімії. 6. Ми подорожували у липні. 7. Лікар приймає їх у своєму кабінеті. 8. З ним приємно спілкуватися. 9. Марія гуляє з нею вже дві години.

Завдання 8. *Замість крапок напишіть особовий займенник у відповідному відмінку.*

1. Батько розповідає ... про свої справи. 2. Лікар розпитує про скарги пацієнта. ... надзвичайно уважний до деталей. 3. ... проводить консультацію ... 4. ... скаржиться на часті головні болі. Тому ... вирішила звернутися до лікаря. 5. ... подарував ... на день народження парфуми. 6. ... бачимо ... у таксі.

Завдання 9. *Замість крапок напишіть особовий чи присвійний займенник у відповідному відмінку.*

1. ... радять ... піти до лікаря. 2. ... болить горло і голова. ... думаю, що вона застудилася і зараз у неї ангіна. 3. ... оглядає ... і питає, які ще скарги були ... 4. Комендант говорить про умови проживання у цьому гуртожитку. ... відповідає на всі питання іноземних студентів. 5. У ... магазині є товари з Європи. 6. ... розповідає про своє життя у Львові.

Завдання 10. *Замість питання напишіть правильну граматичну форму особового займенника.*

1. (Кого?) звати Олена. 2. (Кому?) сорок три роки. 3. (Хто?) чекаю на подругу. 4. Вона працює (з ким?). 5. Вона побачила (на кому?) гарний костюм.

Питання для самоперевірки:

1. Які розряди займенників ви знаєте?
2. Назвіть особові займенники, які ви знаєте.
3. Чи правильне твердження: особові займенники можуть замінювати іменники у реченнях?

Практичне заняття 9 (2 год.)

**Тема: Займенники української мови та їх відмінкові форми.
Присвійні займенники**

План

1. Особливості займенників української мови.
2. Специфіка вживання присвійних займенників.
3. Вживання питань присвійних займенників у родах.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.

3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 22 с.
6. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
7. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
8. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
9. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
10. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю і повторіть вживання присвійних займенників.

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ POSSESSIVE PRONOUNS

Хто?	Чий?	Чия?	Чие?	Чіі?	Значення Meaning
Who?	Whose?				
я	мій	Моя	моє	мої	my
Ти	твій	Твоя	твоє	твої	your
він, воно	його	Його	його	його	his
Вона	її	Її	її	її	her
Ми	наш	Наша	наше	наші	our
Ви	ваш	Ваша	ваше	ваші	your
Вони	їхній	Їхня	їхнє	їхні	their

Завдання 2. Вставте присвійний займенник у речення.

1.Познайомтесь, це ... подруга Марія. 2. Я поспішаю, тому що ... друг чекає на мене. 3. ... мама приготувала йому сніданок. 4. ... батько приніс їй сумку. 5. Вона забула ... парасолою у класі. 6. ... група має зараз лекцію з української мови. Ми слухаємо викладача. 7. Це ... телефон. Ось візьміть його.

Завдання 3. Заповніть таблицю (до 7 прикладів).

мій	моя	моє	мої
------------	------------	------------	------------

університет	група	завдання	студенти

Завдання 4. *Відповідайте на питання.*

1. Чия це група? 2. Чий це підручник? 3. Чий це університет? 4. Чий це викладач? 5. Чия це парасоля? 6. Чий це дім? 7. Чие це завдання? 8. Чиї це студенти? 9. Чий це клас? 10. Чий це гуртожиток? 11. Чий це ноутбук? 12. Чий це телефон? 13. Чия це подруга? 14. Чиї це друзі? 15. Чиї це книжки? 16. Чия це ручка? 17. Чие це місто? 18. Чия це сумка? 19. Чий це сніданок? 20. Чиї це викладачі?

Завдання 5. *Поставте питання до поданих речень.*

1. Це моя мама. 2. Це наша викладачка. 3. Це їхній професор. 4. Це їхнє завдання. 5. Це твої батьки. 6. Це ваше питання. 7. Це твоя група. 8. Це їхній університет. 9. Це його зошит. 10. Це її ручка.

Завдання 6. *Замість крапок вставте правильну форму присвійного займенника «наш», «наша», «наше», «наші».*

1. Це ... гуртожиток. 2. Це ... кімната. 3. Це ... стіл. 4. Це ... ліжка. 5. Це ... вікно. 6. Це ... ноутбук. 7. Це ... телефони.

Завдання 7. *Замість крапок вставте правильну форму присвійного займенника «їхній», «їхня», «їхнє», «їхні».*

1. Це ... університет. 2. Це... аудиторія. 3. Це ... дошка. 4. Це ... зошити. 5. Це ... підручник. 6. Це ... викладачка. 7. Це ... студенти групи.

Завдання 8. *Напишіть вправу, вставивши особовий чи присвійний займенник у правильній граматичній формі.*

1. Подруга написала лист ... 2. ... телефонує до ... 3. ... готуються до іспиту з української мови. 4. ... напишемо всі завдання сьогодні. 5. ... дякує ... за допомогу. 6. ... читаю ... книгу. 7. ... чекають викладача у ... аудиторії.

Завдання 9. *Замість питань напишіть присвійний займенник у правильній граматичній формі.*

1. (Чию?) маму звати Оксана. 2. (Чийого?) друга я впізнала на вулиці. 3. (Чиему?) синові сьогодні подарували фотоальбом. 4. Вчора ми довго говорили (з чиею?) дочкою. 5. Лікар оглядає (чийого?) пацієнта. 6. Терапевт слухає легені (чией?) пацієнтки.

Завдання 10. *Вкажіть, у якому рядку правильна відповідь.*

1. Присвійні займенники: моя, моєю, її, нашого, з їхньою;
2. Присвійні займенники: я, моя, моєю, з моєю;

3. Присвійні займенники: йому, його, їй, її;
4. Присвійні займенники: наш, нашого, нашому, ми.

Питання для самоперевірки:

1. Які розряди займенників ви знаєте?
2. Назвіть присвійні займенники, які ви знаєте.
3. Чи правильне твердження: присвійні займенники змінюються у родах?
4. На яке питання відповідають присвійні займенники?
5. Чи правильне твердження: присвійні займенники можуть замінити іменники у реченнях?

Практичне заняття 10 (2 год.)

Тема: Займенники української мови та їх відмінкові форми. Відмінювання особових та присвійних займенників

План

1. Специфіка українського займенника.
2. Відмінювання особових займенників у реченнях.
3. Відмінювання присвійних займенників у реченнях.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 22 с.
6. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
7. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
8. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.

9. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.

10. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Вставте правильну форму особового чи присвійного займенника.*

1.... друг живе у цій квартирі. 2. ... дитина школярка. 3. ... син є інтерном. 4. ... викладачка розуміє мене. 5. ... подорож була захопливою. 6. ... студенти мають літню практику у лікарні. 7. ... медсестра допомагає лікареві у його кабінеті. 8. ... мама дає йому вітаміни щодня.

Завдання 2. *Вставте правильну форму особового чи присвійного займенника у тексті.*

Моє навчання у Львові

Мене звали Пйотр. ... приїхав з Польщі, щоб вчитися у Львові. ... швидко вибрав університет. ... батьки лікарі, тому ... вибір – медицина. ... познайомився з іншими іноземними студентами. ... зараз друзі. У ... групі 15 студентів. вчимося у 21 групі. ... всі з різних країн. Старша сестра ... одногрупника теж вчиться у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. ... студентка четвертого курсу медичного факультету. ... часто розповідає про свій досвід на практиці.

Відповідайте на запитання:

- 1.Що ви знаєте про вибір освіти Пйотра?
- 2.Звідки приїхав Пйотр до Львова?
- 3.Скільки студентів у групі студента?
- 4.У якій групі навчається Пйотр?
- 5.У якому університеті вчиться хлопець?
- 6.Чи є у Пйотра друзі? Розкажіть про них.

Завдання 3. *Поставте питання до підкреслених слів.*

1.Це Антон. Він студент першого курсу медичного факультету. 2. Це Олена. Їй сьогодні 23 роки. 3. Викладачка пояснює нову тему їм. 4. Це його підручник. Він дав мені його. 5. Це їхня кімната. Вона знаходиться на п'ятому поверсі гуртожитку. 6. Це наш медичний університет. Ми навчаємося у цьому університеті вже три роки. 7. Це його палата. Він лежить у лікарні вже п'ятий день. 8. Це її лист до батьків. Вона відправить його сьогодні. 9. Лікар виписує йому інші ліки – антибіотики.

Завдання 4. *Вставте правильну форму особового чи присвійного займенника у речення.*

1.Це Оксана. ... працює лаборантом-хіміком. 2. ... відповідає на запитання професора. 3. ... готуємося до Великодня. 4. ... має багато скарг. Тому ... звертається до лікаря. 5. Лікар сказав медсестрі зробити ... інгаляцію. 6. ... приймають ліки щодня зранку. 7. Це Микола. ... машина стоїть на вулиці

Пекарській. 8. Цей корпус університету знаходиться на вулиці Пекарській. ... видно з дороги.

Завдання 5. *Відповідайте на питання.*

1. Чію маму ти вчора бачила? 2. Чий сестрі ти купила цей годинник? 3. Чиєму братові ти купила цей подарунок? 4. З чиїм другом ти зустрілася сьогодні? 5. З чиєю подругою ти ходила на каву? 6. З чиїм лікарем консультувався твій тато? 7. Чийого лікаря ти рекомендував хворій сусідці? 8. Чийого гаманця немає у сумці?

Завдання 6. *Утворіть речення, вживаючи особовий чи присвійний займенник.*

1. Це Катя. ... має гарну сукню. ... сукня блакитного кольору. 2. Це Андрій. ... тато подарував йому собаку. 3. Це викладачка. На столі лежить ... журнал, ... пенал, ... ручка, ... олівець. 4. Це декан. ... проводить зустріч зі студентами в залі. ... зрозуміли декана. 5. Це ... молодша сестра. ... працює медсестрою у цій лікарні. 6. Це Майкл і Стівен. ... іноземці. ... живуть у другому гуртожитку медичного університету.

Завдання 7. *Виправте помилки у реченнях.*

1. Він пояснює вона хімічну формулу. 2. Її вчить таблицю хімічних елементів. 3. Студенти уважно слухають їхня викладачку. 4. Їм живуть у цьому гуртожитку. 5. Вони побачили вона подарунок на столі. 6. Вона намалювала картину. Вона картина чудова! 7. Йому сумка важка.

Завдання 8. *Вставте особовий чи присвійний займенник у речення.*

1. У неї в руці ... телефон. 2. Годинник поламався. ... шукає ремонт годинників. 3. ... брат отримав травму хребта. ... потрібна допомога лікаря. 4. ... зрозуміла ... думки. 5. ... слухають і запам'ятовують нові правила. 6. Декан звернувся до ... 7. Лікар виписав ... приймати антибіотики. 8. ... відвідала бабусю. ... бабусі 85 років.

Завдання 9. *Утворіть заперечні речення, використовуючи зразок.*

Зразок: У хлопця є час. – У нього немає часу.

1. У мами є температура. 2. У подруги є новий гаманець. 3. У лікаря новий халат. 4. У Миколи добре здоров'я. 5. В Анни буде операція завтра. 6. У сестри була ангіна.

Завдання 10. *Напишіть питання до підкреслених слів.*

1. Мою маму звати Марія. 2. Їй пасує червоний колір. 3. Йому бракувало слів, щоб пояснити ситуацію. 4. Професор сьогодні прочитає ім свою лекцію. 5. У нього зламана ліва рука. Вона в гіпсі.

Питання для самоперевірки:

1. Що ви знаєте про займенники української мови?
2. Назвіть особові займенники української мови.
3. Назвіть присвійні займенники української мови.
4. Як змінюються особові займенники в давальному та знахідному відмінках?

Практичне заняття 11 (2 год.)

Тема: Займенники української мови та їх відмінкові форми. Відмінювання особових та присвійних займенників

План

1. Специфіка займенників української мови.
2. Уживання особових займенників у відмінках української мови.
3. Уживання присвійних займенників у відмінках української мови.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 22 с.
6. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
7. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
8. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
9. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
10. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Виконайте завдання за зразком.

Зразок: Це твоя машина? – Так, це моя машина – Ні, це не моя машина.

1. Це ваш підручник? 2. Це його ручка? 3. Це твій текст? 4. Це наше завдання? 5. Це їхній лист? 6. Це ваш автобус? 7. Це її годинник? 8. Це ваш атлас з анатомії?

Завдання 2. *Напишіть особовий займенник.*

1. Це мій друг Микола. ... чекає мене у своїй машині. 2. Це Ірина. ... працює на кафедрі. 3. Це Марія і Анна. ... хворіють зараз. 4. ... знаємо добре цю тему. ... вивчали її на трьох практичних заняттях. 5. ... розумієте мене добре? ... говорю польською мовою.

Завдання 3. *Продовжіть речення.*

1. Це наше... 2. Це її ... 3. Це його ... 4. Це наша ... 5. Це їхня ... 6. Це їхнє ... 7. Це мій ... 8. Це твоя ... 9. Це ваше ... 10. Це ваша ...

Завдання 4. *Прочитайте текст. Вставте особовий чи присвійний займенник замість крапок.*

Моє життя у Львові

... звати Ліана. ... приїхала з Марокко. Зараз ... маю багато друзів. ... місцеві жителі, а також іноземці. Марія, Наталія, Петро, Андрій – львів'яни. Анджей, Кейт, Джордж – іноземці. ... разом організуємо зустрічі, на яких обговорюємо книги, які читаємо у вільний час. ... друг каже, що книги додають ... енергії. Інша ... подруга теж читає багато. Але ... читає медичну літературу. ... читає і навчається у такий спосіб. ... теж люблю читати книги. Тому ... купую багато книг, а потім ... читаю ... На лекції ... ходимо разом із моїми іноземними друзями. ... готуємося разом до занять. ... друг Джордж сидить поруч зі ... На ... лекції ... уважно слухаємо професора. У ... дружня група. Тому ... завжди разом.

Відповідайте на запитання:

1. Що ви знаєте про студентку Ліану?
2. У Ліани є друзі? Як їх звати? Вони українці чи іноземці?
3. Чим Ліана та її друзі займаються у вільний час?
4. Як Ліана та її друзі навчаються? Як проходять їхні лекції?

Завдання 5. *Відповідайте на питання.*

1. Чийого брата ти тут чекаєш? (мій молодший брат) 2. Чию сестру ти бачиш? (моя старша сестра). 3. Чиїх друзів запрошують у театр? (наші добрі друзі). 4. До чийого лікаря ти зараз телефонуєш? (мій добрий лікар). 5. Чиє таксі чекає на розі будинку? (їхнє таксі) 6. Чиї зошити лежать на столі викладачки? (наші зошити). 7. З чією сестрою ти розмовляєш? (їхня старша сестра).

Завдання 6. *Поставте питання до підкреслених слів.*

1. Він питає мене і чекає моєї відповіді. 2. Ми зустрілися біля її будинку. 3. Його брат стане лікарем. Він буде працювати у нашій міській лікарні. 4. Наша сестра

закінчує вчитися у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Вона стане медсестрою. Медицина – це її вибір освіти. 5. У вашій аптеці є ліки від горла? 6. Стоматолог продезинфікував його інструменти.

Завдання 7. *Поставте питання чий?, чия?, чие?, чиї у відповідній граматичній формі.*

1... сестру ти чекаєш? 2. ... брата запросили на концерт? 3. ... викладачки стіл стоїть біля дошки. 4. ... другові сьогодні подарували нову сумку. 5. ... подрузі мама купила новий словник? 6. ... це студенти? 7. ... це кімната?

Завдання 8. *Виконайте завдання за зразком.*

Зразок: (вона) потрібно піти до лікаря – Їй потрібно піти до лікаря.

1. Медсестра запросила (ми) у кабінет лікаря. 2. Лікар сказав (вони) їсти багато фруктів та овочів. 3. Глядачі аплодували (ми). 4. Ми задоволені (наші) результатами ліцензійного іспиту «Крок». 5. Хірурги оперують (він) маму. 6. У цьому кабінеті (вона) обстежує хворих. 7. (Ви) провели комплексне лікування.

Завдання 9. *Складіть діалоги за зразком.*

Зразок: Книжка.

- Це твоя книжка?
- Так, це моя книжка./ Ні, це не моя книжка.

1. Гуртожиток. 2. Університет. 3. Кімната. 4. Друг. 5. Словник. 6. Сукня. 7. Годинник.

Завдання 10. *Прочитайте діалоги. Поставте питання до виділених слів.*

Марія Іванівна питає:

–Ахмеде, це твоя ручка?

–Це твій зошит?

Ахмед відповідає:

–Ні, це не моя ручка. Це ручка моєї подруги.

–Так, це мій зошит. Я забув його вчора на столі.

Питання для самоперевірки:

1. Які особливості вживання займенника у реченні?
2. У яких відмінках вживаються особові займенники?
3. У яких відмінках вживаються присвійні займенники?

Практичне заняття 12 (2 год.)
Тема: Дієслово. Інфінітив. Теперішній час.
I-а, II-а дієвідміни

План

1. Особливості дієслова української мови.
2. Інфінітив дієслова – початкова форма дієслова.
3. Дієслова I-ої, II-ої дієвідмін у теперішньому часі.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів I-ої дієвідміни (1 групи).

ДІЄСЛОВА. I-а ДІЄВІДМІНА. VERBS. I CONJUGATION

особи	читати	розуміти	знати	мати
я	читаю	розумію	знаю	маю
ти	читаєш	розумієш	знаєш	маєш
він, вона	читає	розуміє	знає	має
ми	читаємо	розуміємо	знаємо	маємо
ви	читаєте	розумієте	знаєте	маєте
вони	читають	розуміють	знають	мають

Завдання 2. Відкрийте дужки і напишіть дієслова у правильній граматичній формі.

1. Я (знати) анатомію добре. 2. Вона (вивчати) хімію, анатомію, біологію, українську мову, мікробіологію, біофізику в Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. 3. Сім'я (снідати) разом. 4. Ви (знати) мою подругу? 5. Бабуся (читати) новини щодня. 6. Його друг (мати) 4 лекції щодня. 7. Вона (розуміти) українську мову, але ще не (розмовляти) українською мовою. 8. Вони (слухати) професора на лекції. 9. Студент (питати) професора.

Завдання 3. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів I-ої дієвідміни (2 групи).

ДІЄСЛОВА. I-а ДІЄВІДМІНА. VERBS. I CONJUGATION

особи	жити	писати	могти	хотіти
Я	живу	пишу	можу	хочу
ти	живеш	пишеш	можеш	хочеш
він, вона	живе	пише	може	хоче
ми	живемо	пишемо	можемо	хочемо
ви	живете	пишете	можете	хочете
вони	живуть	пишуть	можуть	хочуть

Завдання 4. Відкрийте дужки і поставте дієслова у правильній граматичній формі.

1. Мої друзі (жити) у другому гуртожитку медичного університету. 2. Її подруга (писати) вправи з української мови в зошиті. 3. Ви (могти) прийти до нас в гості завтра. 4. Він (хотіти) купити новий телефон. 5. Вони (думають) піти у театр у неділю. 6. Зараз ви (хворіти).

Завдання 5. Відповідайте на питання.

1. Хто живе у цьому будинку? 2. Хто пише завдання? 3. Хто відповідає на лекції? 4. Хто питає його? 5. Хто хоче піти у кінотеатр? 6. Хто читає цю книгу? 7. Хто розуміє німецьку мову? 8. Хто вивчає польську мову? 9. Хто думає про батьківщину? 10. Хто вивчає біологію? 11. Хто знає моїх друзів? 12. Хто має посібник з мікробіології?

Завдання 6. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів I-ої дієвідміни (3 групи).

ДІЄСЛОВА. I-а ДІЄВІДМІНА. VERBS. I CONJUGATION

особи	працювати	лікувати	одужувати	малювати
я	працюю	лікую	одужую	малюю
ти	працюєш	лікуєш	одужуєш	малюєш
він, вона	працює	лікує	одужує	малює
ми	працюємо	лікуємо	одужуємо	малюємо
ви	працюєте	лікуєте	одужуєте	малюєте

Вони	працюють	лікують	одужують	малюють
-------------	----------	---------	----------	---------

Але:

особи	відпочивати	співати
я	відпочиваю	співаю
ти	відпочиваєш	співаєш
він, вона	відпочиває	співає
ми	відпочиваємо	співаємо
ви	відпочиваєте	співаєте
вони	відпочивають	співають

Завдання 7. Продовжіть речення, використовуючи слова лікувати, малювати, одужувати, працювати, відпочивати, співати.

1. Лікар ... 2. Дитина ... 3. Батько ... в аптеці, а мати ... в університеті. 4. Він був хворий, зараз він 5. Вони ... на Чорному морі, в Україні. 6. Дівчинка гарно ..., а хлопчик добре 7. Він лікарем вже 10 років. 8. Вона... медсестрою 3 роки.

Завдання 8. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів II-ої дієвідміни.

ДІЄСЛОВА. II-а ДІЄВІДМІНА. VERBS. II CONJUGATION

особи	говорити	сидіти	лежати	стояти
я	говорю	сиджу	лежу	стою
ти	говориш	сидиш	лежиш	стоїш
він, вона	говорить	сидить	лежить	стоїть
ми	говоримо	сидимо	лежимо	стоїмо
ви	говорите	сидите	лежите	стоїте
вони	говорять	сидять	лежать	стоять

Завдання 9. Виконайте завдання за зразком.

Зразок: Я знаю іспанську мову добре, я говорю іспанською мовою.

1. Він знає польську мову, він ... польською мовою. 2. Вона знає українську мову, вона ... українською мовою добре. 3. Ми знаємо німецьку мову, ми ... німецькою мовою. 4. Ви знаєте болгарську мову, ви ... болгарською мовою. 5. Ти знаєш англійську мову, ти ... англійською мовою добре.

Завдання 10. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів II-ої дієвідміни. Зверніть увагу на особливості відмінювання цих дієслів.

ДІЄСЛОВА. II-а ДІЄВІДМІНА. VERBS. II CONJUGATION

особи	любити	спати	робити	дивитися
я	люблю	сплю	роблю	дивлюся
ти	любиш	спиш	робиш	дивишся

він, вона	любить	спить	робить	дивиться
ми	любимо	спимо	робимо	дивимось
ви	любите	спите	робите	дивитесь
вони	люблять	сплять	роблять	дивляться

Завдання 11. Відкрийте дужки і поставте дієслова у правильній граматичній формі.

1. Що ти (робити) ввечері? 2. Що діти (любити робити) у неділю? 3. О десятій годині вона (спати). 4. Ввечері батьки і діти (дивитися) телевізор. 5. Ви (любити) каву з молоком? 6. Я (любити) Львів! 7. Він (любити відпочивати) у горах. 8. Лікар (дивитися) на знімок енцефалограми.

Завдання 12. Відповідайте на питання.

1. Що чи читаєш? 2. Що вона робить? 3. Що діти дивляться? 4. Що малює художник? 5. Що ви знаєте про будову тіла людини? 6. Як ви знаєте українську мову? 7. Чи люблять діти їсти морозиво? 8. Хлопець питає дівчину, що вона робить на вихідних? 9. Коли він говорить з батьками по скайпу? 10. Коли лікар оглядає пацієнтів? 11. Коли треба зробити аналізи пацієнтові? 12. Кого вони чекають? 13. Чому Марія стоїть на зупинці? 14. Коли ви снідаєте? 15. Де вони обідають? 16. З ким вона вечеряє?

Питання для самоперевірки:

1. На яке питання відповідає дієслово теперішнього часу?
2. Що ви знаєте про інфінітив?
3. Скільки дієвідмін має дієслово у теперішньому часі?
4. Наведіть приклади (5) дієслів I-ої, II-ої дієвідмін.

Практичне заняття 13 (2 год.) Тема: Дієслово. Минулий час дієслова

План

1. Особливості дієслова української мови.
2. Характерні особливості зміни дієслова у минулому часі.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.

4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук А.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслова у минулому часі.

**МИНУЛИЙ ЧАС.
ENDINGS OF VERBS IN PAST TENSE**

особи	читати	дивитися
я, ти, він	читав	дивився
я, ти, вона	читала	дивилася
ми, ви, вони	читали	дивилися

Завдання 2. Напишіть дієслова у минулому часі.

- I. 1. Читати 2. Знати. 3. Мати. 4. Хотіти. 5. Розуміти. 6. Готуватись. 7. Працювати. 8. Гуляти. 9. Лікувати. 10. Лікуватися.
- II. 1. Говорити. 2. Їсти. 3. Стояти. 4. Дивитися. 5. Робити. 6. Спати. 7. Ставити. 8. Любити.

Завдання 3. Напишіть подані речення у минулому часі.

1. Я готуюся до практичних занять. 2. Вона малює картину. 3. Вона закінчує малювати картину. 4. Лікар лікує мого друга. 5. Викладачка пояснює нову тему. 6. Він хоче купити новий годинник.

Завдання 4. Поставте питання до підкреслених слів.

1. Він читав газету. 2. Вона слухала виступ президента. 3. Ми дивилися індійський фільм. 4. Студенти проходили практику у цій лікарні. 5. Ми писали вправи з української мови. 6. Вони снідали у цьому кафе.

Завдання 5. Прочитайте текст і замініть теперішній час дієслова на минулий час.

Я студентка. Мене звали Олександра. Я навчаюся на медичному факультеті у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Я хочу стати лікарем. Я вивчаю медицину. Я відвідую всі лекції в університеті. Я вивчаю такі предмети: хімію, біологію, анатомію, українську мову, біофізику та інші предмети. Зараз українська мова. Викладачка пояснює тему «Минулий час дієслова». Це легка тема. Ми розуміємо цю тему. Після лекції я хочу взяти книжки з хімії та анатомії у бібліотеці.

Завдання 6. *Відповідайте на питання до тексту, який вміщений у завданні 5.*

1. Розкажіть, що ви знаєте про студентку Олександру?
2. Де навчалася Олександра?
3. Ким вона хотіла стати?
4. Які предмети вивчала студентка?
5. Яку тему пояснювала викладачка на лекції з української мови?
6. Що збиралася Олександра робити на перерві?

Завдання 7. *Відповідайте на питання.*

1. Коли ти читала цю книгу?
2. Що ти робив вчора?
3. Де ти снідав?
4. Хто хотів вчити українську мову?
5. Хто добре підготувався до контрольної роботи з хімії?
6. Кому ти телефонувала сьогодні?
7. Хто записав інформацію у блокноті?
8. Кому мати подарувала ноутбук?
9. З ким ти розмовляла вчора?
10. З ким батько гуляв у парку?

Завдання 8. *Поставте дієслова у минулому часі.*

1. Я читаю оповідання.
2. Він пише вправу.
3. Вони чекають професора.
4. Ми малюємо квіти.
5. Вони будують новий комплекс будинків.
6. Ти святкуєш день народження.
7. Українці святкують День Незалежності України 24 серпня.
8. Пацієнт проходить обстеження з урології.

Завдання 9. *Відповідайте на питання.*

1. Де ти жив минулого року?
2. Де жили твої друзі минулого року?
3. Коли ти приїхав / приїхала до Львова?
4. Де ти вчився минулого року?
5. Де жили твої батьки 5 років назад?
6. Де працювала твоя сестра після закінчення університету?
7. Хто допоміг тобі обрати професію лікаря?
8. Що ти вчора робив / робила у вільний час?
9. Де бабуся купувала ліки?
10. З ким розмовляв професор на перерві?

Завдання 10. *Відповідайте на питання.*

1. Що ви робили на лекції з української мови?
2. Скільки часу ви готувалися до ліцензійного іспиту «Крок»?
3. Хто вивчив будову тіла людини з анатомії?
4. Ви знали всі хімічні елементи на лекції з хімії?
5. Що робив Анджей на лекції?
6. Ти читала текст польською мовою?
7. Ви дивилися фільм про Львів?
8. Що ви їли на сніданок?
9. З чим вона пила каву?
10. Про що він думав, коли йшов по вулиці?

Питання для самоперевірки:

1. На які питання відповідає дієслово у минулому часі?
2. Поясніть, як утворюється минулий час дієслів.
3. Чи правильне твердження: дієслово у минулому часі змінюється за родами, має форми однини та множини?

Практичне заняття 14 (2 год.)

Тема: Дієслово. Дієслово БУТИ. Утворення майбутнього часу

План

1. Особливості українського дієслова.
2. Дієслово бути – допоміжне дієслово в утворенні майбутнього часу.
3. Характерні прикмети майбутнього часу.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англословних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю і повторіть закінчення дієслів у майбутньому часі.

МАЙБУТНІЙ ЧАС.

ENDINGS OF VERBS IN FUTURE TENSE

особи	читати	дивитися
я	буду читати	буду дивитися
ти	будеш читати	будеш дивитися
він, вона	буде читати	буде дивитися
ми	будемо читати	будемо дивитися
ви	будете читати	будете дивитися
вони	будуть читати	будуть дивитися

Завдання 2. Вставте потрібну форму допоміжного дієслова *бути* у майбутньому часі.

1. Я ... читати посібник з української мови. 2. Вона ... купувати квиток у театр. 3. Ти ... консультиватися з гастроентерологом. 4. Він ... дивитися футбол ввечері. 5. Ми ... купувати продукти у супермаркеті. 6. Ви ... писати вправу сьогодні вдень. 7. Вони ... грати у хокей у грудні та січні.

Завдання 3. Поставте дієслова у дужках у майбутньому часі.

1. Завтра ми (мати) лекцію з ботаніки. 2. Ми (відпочивати) вдома. 3. Ви (дивитися) детектив. 4. Вони (читати) посібник з анатомії. 5. Сьогодні ми (вчити) майбутній час дієслова. 6. Що ви (замовляти) у ресторані? 7. Він (згадувати) своїх батьків. 8. Артист (співати) українською і польською мовами. 9. Лікар (розпитувати) пацієнта про його скарги.

Завдання 4. Поставте дієслова у майбутньому часі.

1. Я маю багато справ сьогодні. 2. Він дає книжку цій студентці. 3. Вона показує сімейні фото своїй подрузі. 4. Пацієнтка купує ліки в аптеці. 5. Ми телефонуємо батькам щодня. 6. Лікарі радять приймати вітамінні щодня. 7. Я хочу подивитися цей біографічний фільм. 8. Ти пишеш лист бабусі? 9. Вони завжди подорожують у серпні. 10. Друзі займаються тенісом щопонеділка.

Завдання 5. Поставте питання до поданих речень. Виконайте за зразком.

Зразок: Я буду готуватися до практичного заняття з біофізики. – Що ти будеш робити?

1. Ми будемо займатися футболом. 2. Студент буде відповідати на практичному занятті. 3. Він буде працювати лікарем. 4. Вона буде лікувати хворих. 5. Бабуся буде приймати ліки завтра. 6. Лікар буде радити пройти додаткові обстеження шлунка. 7. Стоматолог буде пломбувати йому зуб.

Завдання 6. Прочитайте таблицю «Дієслово **бути**» у теперішньому, минулому, майбутньому часах.

VERB TO BE (IN TENSES)

особи person	БУТИ		
	<i>Теперішній час Present tense</i>	<i>Минулий час Past tense</i>	<i>Майбутній час Future tense</i>
Я	є	був, була	буду
ти	є	був, була	будеш
він	є	був	буде
вона	є	була	буде
ми	є	були	будемо
ви	є	були	будете
вони	є	були	будуть

Завдання 7. Напишіть дієслово бути у майбутньому часі. Використайте зразок.

Зразок: Вони є друзі. – Вони були друзями. – Вони будуть друзями.

1. Вона є біологом. 2. Він є студентом медичного факультету. 3. Він є деканом стоматологічного факультету. 4. Ці іноземці є студентами факультету іноземних студентів. 5. Його молодша сестра є ученицею дев'ятого класу. 6. Її старший брат є музикантом. 7. Її тітка є добрим педіатром. 8. Мій дядько є хірургом.

Завдання 8. Напишіть дієслово бути у минулому часі. Використайте зразок.

Зразок: Вони будуть студентами наступного року. – Вони були студентами минулого року.

1. Мої друзі є лікарями. 2. Моя подруга є студенткою. 3. Я буду твоєю подругою. 4. Вони будуть здоровими після належного лікування. 5. Завтра вони будуть на лікуванні у лікарні.

Завдання 9. Поставте питання до виділених слів.

1. Ми *будемо гуляти* у цьому парку. 2. Лікар *працював* у своєму кабінеті. 3. Лікарка *буде консультувати* хворих. 4. Хлопці *будуть грати* у футбол на стадіоні. 5. Він *був* на екскурсії вчора. 6. Вона є кардіологом.

Завдання 10. Відкрийте дужки і поставте дієслово у формі майбутнього часу.

1. Вони (малювати) картини на вихідних. 2. Ми (бути) в Польщі завтра. 3. Ми (відпочивати) у вільний час. 4. Він (ремонтувати) машину. 5. Вона (лікувати) його. 6. Я (купувати) цю книгу. 7. Вона (робити) інгаляцію у лікарні. 8. Йому (робити) магнітно-резонансну томографію (МРТ) внутрішніх органів.

Питання для самоперевірки:

1. Що ви знаєте про часи дієслова?
2. Яке допоміжне дієслово вживаємо для утворення майбутнього часу?
3. Як утворюється майбутній час дієслів?

Практичне заняття 15 (2 год.)
Тема: Вид дієслова. Доконаний вид (минулий час).
Способи утворення видів

План

1. Вид дієслова.
2. Часові категорії доконаного виду.
3. Способи утворення видів.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англومовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблицю «Недоконаний, доконаний види дієслова» і повторіть вживання видів в українській мові.

ВИД ДІЄСЛОВА.
ASPECT OF THE VERB

Недоконаний вид дієслова Imperfective aspect Що робити?	Доконаний вид дієслова Perfective aspect Що зробити?	Значення Meaning
читати	прочитати	to read

писати	написати	to write
готувати	приготувати	to prepare, to cook
розуміти	зрозуміти	to understand
слухати	послухати	to listen
снідати	поснідати	to eat breakfast
обідати	пообідати	to dine
вечеряти	повечеряти	to have supper
відпочивати	відпочити	to rest
починати	почати	to begin
закінчувати	закінчити	to finish
купувати	купити	to buy
повторювати	повторити	to repeat
оглядати	оглянути	to examine, to view

Завдання 2. Повторіть дієслова доконаного виду дієслова.

особи	почати	оглянути	купити	закінчити
я	почну	огляну	куплю	закінчу
ти	почнеш	оглянеш	купиш	закінчиш
він, вона	почне	огляне	купить	закінчить
ми	почнемо	оглянемо	купимо	закінчимо
ви	почнете	оглянете	купите	закінчите
вони	почнуть	оглянуть	куплять	закінчать

Завдання 3. Поставте слова у формі доконаного виду у минулому часі. Виконайте за зразком.

Зразок: він **прочитав**; вона **прочитала**; ми, ви, вони **прочитали**.

1. Читати. 2. Писати. 3. Розуміти. 4. Повторювати. 5. Вчити. 6. Закінчувати. 7. Купувати. 8. Малювати. 9. Будувати. 10. Обідати. 11. Оглядати. 12. Готувати.

Завдання 4. Прочитайте речення, у яких вживається доконаний вид дієслова. Поясніть значення цих дієслів.

1. Студенти *вивчили* всі теми з органічної хімії. 2. Лікарі *проконсультували* пацієнтів у вівторок та у четвер. 3. Ми *оглянули* корпуси нашого університету. 4. Він *написав* всі формули з хімії. 5. Вона *намалювала* структуру клітини та комплекс Гольджі. 6. Моя сестра *отримала* посилку від мене.

Завдання 5. Поясніть вживання виділених дієслів у реченнях. Поставте питання до цих дієслів.

1. Вони *оглядали* експонати музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина. – Вони *оглянули* п'ять тисяч експонатів фонду музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина.
 2. Терапевт довго *писав* історію хвороби пацієнта. – Терапевт *написав* про перебіг захворювання пацієнта.
 3. Викладачка *повторювала* латинські терміни на лекції. – Студенти *повторили* всі латинські терміни і добре написали контрольну роботу.

Завдання 6. *Поставте питання до виділених слів.*

1. Брат *купив* свіжі газети. 2. Вона *прочитала* книжку за кілька днів. 3. Він *з'їв* яблуко і банан. 4. Ми *випили* смачну каву. 5. Мати *приготувала* обід. 6. Вони *запросили* гостей на їхню вечірку. 7. Батьки *відпочили* на морі. 8. Бабуся *послухала* новини по телевізору. 9. Він *написав* усі вправи.

Завдання 7. *Замініть дієслова майбутнього часу на минулий час доконаного виду.*

1. Я зроблю всі справи і буду відпочивати. 2. Ти приготуєш обід для друзів. 3. Вони пообідають у цьому ресторані. 4. Він купить новий костюм сьогодні. 5. Ви прочитаєте цей текст українською мовою. 6. Ми зрозуміємо завдання, коли прочитаємо його. 7. Вона закінчить читати вірш українською мовою. 8. Викладач почне лекцію о другій годині.

Завдання 8. *Із поданих речень утворіть доконаний вид дієслова у минулому часі. Виконайте за зразком.*

Зразок: Студент малює будову кістки. – Студент намалював будову кістки.

1. Дитина малює будинок. 2. Він читає новини. 3. Що ти робиш? 4. Лікар лікує його два місяці. 5. Іноземці вчать вірш українського письменника Тараса Шевченка. 6. Студентка писала ліцензійний іспит «Крок» дві години. 7. Я відпочиваю у Карпатах. 8. Людям треба пити багато води, щоб бути здоровими.

Завдання 9. *Відкрийте дужки і напишіть дієслово у доконаному виді в минулому часі.*

1. У неділю люди (відпочивати – відпочити). 2. Сьогодні на лекції студентка (читала – прочитала) текст польською мовою. 3. Йому треба (писати – написати) лист до матері. 4. Вона (телефонувати – зателефонувати) до своєї подруги. 5. Викладачка вже (пояснювати – пояснити) нову тему.

Завдання 10. *Вставте правильний вид дієслова у подані речення.*

1. Вони довго ... текст і слова до тексту. І ... їх.	вчити – вивчити
2. Вона ... нову сукню. Але згадала, що минулого тижня вона вже ... червону сукню.	купувати – купити
3. Ми ... його друзів у гості. Але вони ... нас.	запрошувати – запросити
4. Батьки часто ... дітям цікаві книжки. Цього місяця вони ... їм нові розвиваючі ігри.	купувати – купити

Питання для самоперевірки:

1. Що ви знаєте про вид дієслова?
2. Скільки видів має дієслово?
3. Які часові категорії має доконаний вид дієслова?
4. На які питання відповідає доконаний вид дієслова?
5. Якими способами утворюються види дієслова?

Практичне заняття 16 (2 год.)
Тема: Вид дієслова. Доконаний вид (минулий час).
Основні значення видів

План

1. Два види українського дієслова.
2. Вживання доконаного виду у минулому часі.
3. Значення видів.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Поставте питання що робити?, що зробити? до дієслів.*

1. Ми будемо готуватися до іспиту. 2. Ви зателефонуєте до професора завтра. 3. Вона приготувалася, щоб зустрічати гостей. 4. Пані Марія – наш новий викладач. Ми познайомились у деканаті. 5. Студент відповів на всі питання викладачки. 6. Вони побачили їхню собаку на вулиці. 7. Викладачі написали новий посібник з української мови. 8. Друзі працюють лікарями 7 років.

Завдання 2. *Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: Я писала автобіографію. – Я написала автобіографію.

1. Я писала йому мій номер телефону. 2. Іноземні студенти готувалися до практичних занять з української мови. 3. Марія розв'язувала задачі з фізики. 4. Подруга вчить медичні терміни. 5. Ми читаємо оповідання дітям. 6. Він перекладає текст з англійської мови. 7. Вона пише текст з української мови.

Завдання 3. *Вставте правильну форму дієслова писати / написати у діалозі.*

- Що ти робила вчора ввечері?
- Я ... лист до батьків і моєї подруги з Польщі.
- Скільки часу ти ... лист?
- Я ... його одну годину. Коли ти зателефонувала до мене, я вже ... один лист, а потім почала ... другий лист.
- Що робила твоя іноземна подруга Моніка?
- Вона ... вправи з української мови.
- Вона ... всі вправи?
- Так, вона ... всі вправи, вона добре знає українську мову.

Завдання 4. *Вставте правильну форму дієслова читати / прочитати у діалозі.*

- Що твоя мати ... твоїй молодшій сестрі?
- Вона ... їй оповідання та народні казки.
- Що ти любиш ...?
- Я щодня ... новини, а полюбляю ... детективи.
- Ти вже ... книгу, яку я тобі подарувала?
- Ні, зараз я закінчую ... вірші Ліни Костенко.
- Я швидко ..., тому я думаю, що за два тижні я ... твою книгу.

Завдання 5. *Поясніть значення недоконаного і доконаного видів у поданих реченнях.*

1. Коли викладач *пояснює* нову тему, всі студенти уважно *слухають* його.

Коли викладач *пояснив* нову тему, то він *вислухав* відповіді студентів.

2. Коли моя подруга *розповідала* про її поїздку до Польщі, я *питала* її про цю країну із задоволенням.

Коли моя подруга *розповіла* про її подорож, я *розпитала* її про країну, в якій вона була.

3. Коли лікар *консультував* мою подругу, то сказав, що їй потрібно пройти додаткове обстеження.

Коли лікар *проконсультував* її, то сказав, що вона здорова.

Завдання 6. *Утворіть доконаний вид дієслова (минулий час).*

1. Ми (відпочити) на Чорному морі. 2. Він (перекласти) текст українською мовою. 3. Вона правильно (написати) вправу з української мови. 4. Ви (вивчити) будову клітини з біології. 5. Викладач з біофізики (пояснити) тему про атоми, молекули, фізичні тіла. 6. Вони добре (підготуватись) до ліцензійного іспиту «Крок». 7. Лікар (оглянути) пацієнта і (поставити) діагноз.

Завдання 7. *Закінчіть речення.*

Зразок: Я подумала, що ... – Я подумала, що повторила всю тему з хімії.

1. Я подумала, що ... 2. Вони сказали ... 3. Він приніс книжку з бібліотеки ... 4. Ти відповів добре ... 5. Вона почала писати ... 6. Вчора вони написали ... 7. Ми зробили ... 8. Ви допомогли ... 9. Ми надіслали ... 10. Я подарувала ...

Завдання 8. *Складіть речення з дієсловами недоконаного і доконаного видів дієслова у минулому часі.*

1. Обіцяти – пообіцяти. 2. Дозволяти – дозволити. 3. Дарувати – подарувати. 4. Радити – порадити. 5. Пояснювати – пояснити. 6. Показувати – показати. 7. Телефонувати – зателефонувати. 8. Отримувати – отримати. 9. Надсилати – надіслати.

Завдання 9. *Замість крапок впишіть потрібний вид дієслова.*

1. Вчора вони ... новини (дивитися – подивитися).
2. Минулого тижня я вже ... до іспиту з анатомії (готуватися – підготуватися).
3. Студентка вже ... домашнє завдання (виконувати – виконати).
4. На лекції ми ... відповіді всіх студентів (слухати – послухати).
5. За рік він добре ... українську мову (вчити – вивчити).
6. Ти ... нові слова до тексту (писати – записати).
7. Лікар ... новий рецепт ліків для моєї бабусі (писати – виписати).

Завдання 10. *Відповідайте на питання.*

1. Які теми він вивчив з української мови за цей місяць? 2. Кому вона допомогла підготуватися до контрольної роботи з хімії? 3. Хто запропонував відпочинок у Карпатах? 4. Кому ти розповів про свою подорож? 5. З ким вони погуляли у центрі? 6. Коли вони пішли в театр? 7. З чим він випив каву? 8. Коли пацієнт одужав?

Питання для самоперевірки:

1. Які види дієслова є в українській мові?
2. Скільки часових категорій має доконаний вид дієслова?
3. Яке значення мають види дієслова?

Практичне заняття 17 (2 год.)

Тема: Вид дієслова. Доконаний вид (майбутній час)

План

1. Види дієслова в українській мові.
2. Часові категорії доконаного виду.
3. Питання що зробити?, на яке відповідає доконаний вид дієслова.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, прикметник, займенник, дієслово. Частина II.) : [навчальний посібник] / І. Р. Козелко. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2018. 27 с.
6. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
7. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
8. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
9. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Випишіть дієслова доконаного виду, що вжиті у майбутньому часі.*

Зразок: Прочитаєш, напишеш, ...

1. Буду читати. 2. Прочитаєш. 3. Читаєш. 4. Дивився. 5. Подивлюся. 6. Дивишся. 7. Подивився. 8. Снідала. 9. Поснідала. 10. Поснідаєш. 11. Говорю. 12. Сказав. 13. Скажу. 14. Намаляю. 15. Одужає. 16. Приготуємо. 17. Підготуються. 18. Купить. 19. Напишеш. 20. Вивчимо.

Завдання 2. *Відкрийте дужки і поставте дієслова доконаного виду у майбутньому часі.*

1. Він (відпочити) влітку. 2. Вона (прочитати) вірші Лесі Українки. 3. Я (вивчити) нові слова з української мови. 4. Ти (приготувати) обід. 5. Батько (провідати) своїх батьків. 6. Він (запитати) їх. 7. Вони (підготуватися) до свята. 8. Ми (підготувати) подарунок мамі на день народження. 9. Він (пообіцяти) нам прийти.

Завдання 3. *Замініть у реченнях минулий час на майбутній час доконаного виду.*

1. Я познайомився з Марією у медичному університеті. 2. Моя подруга приготувала смачний торт. 3. Лікар оглянув всіх пацієнтів. 4. Туристи оглянули місто Львів. 5. Вони з'їли на сніданок вівсянку і фрукти. 6. Лікарі призначили йому приймати вітамін D3, цинк та вітамін С. 7. Батько купив синові карту світу. 8. Він добре відпочив на морі.

Завдання 4. *Замініть дієслова недоконаного виду у реченнях на дієслова доконаного виду майбутнього часу.*

1. Я буду розв'язувати задачі з фізики двічі на тиждень. 2. Ти будеш читати цю книгу. 3. Він буде лікуватися в жовтні. 4. Вона буде дивитися новини ввечері. 5. Ми будемо готувати домашнє завдання. 6. Ви будете писати п'ять вправ з української мови. 7. Вони будуть відпочивати після роботи. 8. Друзі будуть обідати вдома. 9. Марія буде слухати українську музику.

Завдання 5. *Поставте питання до дієслова у поданих реченнях.*

1. Мама спекла торт синові на день народження. 2. Батько ремонтує машину. 3. Син вчить анатомію у своїй кімнаті. 4. Друзі подарували мені годинник. 5. Він купив собі нову книжку. 6. Вони люблять читати. 7. Вони стануть лікарями.

Завдання 6. *Складіть діалоги, використовуючи слова.*

1. Лікар, оглядати – оглянути, пацієнт.
2. Діти, відвідувати – відвідати, друзі.
3. Викладач, пояснювати – пояснити, студенти.
4. Студентка і студент, повторювати – повторити, таблиця хімічних елементів.
5. Іноземці, вивчати – вивчити, українська мова.

Завдання 7. *З поданих дієслів недоконаного виду утворіть дієслова доконаного виду майбутнього часу.*

1. Син обіцяє матері добре вчитися. 2. Студентка готується до тесту з анатомії. 3. Мати готує святкову вечерю з нагоди дня народження її дочки. 4. Педіатр оглядає її дитину. 5. Медсестра робить укол пацієнтці. 6. Професор питає студентку на занятті. 7. Викладач проводить лабораторну роботу з хімії.

Завдання 8. *Закінчіть речення.*

1. Він відпочине... 2. Вона відпрацює ... 3. Ми купимо ... 4. Ви вивчите ... 5. Професор пояснить ... 6. Вони прийдуть ... 7. Я напишу ... 8. Ти подивишся ... 9. Олена пообіцяє ...

Завдання 9. *Прочитайте текст. Відкрийте дужки, поставте дієслова у правильній граматичній формі.*

Щодня Марія (купувати) продукти у цьому магазині. У магазині вона часто (зустрічати) свою подругу Оксану, яка також (купувати) продукти. Дівчата (хотіти купити) овочі, фрукти, м'ясо, рибу, молоко, сир, яйця. Вони (жити) поруч, тому Марія та Оксана (йти) додому разом. По дорозі вони (розмовляти)

про їхнє навчання в університеті. Дівчата (навчатися) у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Вони подруги.

Завдання 10. Вставте правильну форму недоконаного, доконаного виду дієслів.

1. Моїн ... тему «Будова кісток». Коли вона ... цю тему, вона ... хімію (вчити – вивчити).
2. Джордж зараз не ..., а працює. На вихідних він добре ... (відпочивати – відпочити).
3. Професор ... писати статтю. Коли він ... писати її, він піде у театр (закінчувати – закінчити).
4. Щодня вони ... до занять. Завтра вони ... до контрольної роботи з української мови (готуватися – підготуватися).

Питання для самоперевірки:

1. Які види дієслова є в українській мові?
2. Якими часовими формами виражається доконаний вид дієслова?
3. На які питання відповідає доконаний вид дієслова?

Практичне заняття 18 (2 год.)

Тема: Дієслова руху *іти* – *їхати*; *ходити* – *їздити*.

Знахідний відмінок для позначення напрямку

Куди він іде (їде)? у(в), на + Зн. в.

План

1. Дієслова руху (*іти*, *їхати*, *ходити*, *їздити*) в теперішньому, минулому, майбутньому часах.
2. Вживання іменника після дієслів руху.
3. Вживання знахідного відмінку для позначення напрямку.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.

6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.

7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.

8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРИЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте і повторіть таблиці «Дієслова руху» у теперішньому часі.

ДІЄСЛОВА РУХУ У ТЕПЕРІШНЬОМУ ЧАСІ VERBS OF MOTION IN PRESENT TENSE

1) іти (йти), їхати

особи	іти (йти)	їхати
я	іду (йду)	їду
ти	ідеш (йдеш)	їдеш
він, вона	іде (йде)	їде
ми	ідемо (йдемо)	їдемо
ви	їдете (йдуть)	їдете
вони	їдуть (йдуть)	їдуть

2) ходити, їздити

особи	ходити	їздити
я	ходжу	їжджу
ти	ходиш	їздиш
він, вона	ходить	їздить
ми	ходять	їздимо
ви	ходите	їздите
вони	ходять	їздять

Завдання 2. Поставте дієслово руху «іти» у правильній граматичній формі у теперішньому часі.

1. Він (іти) в університет. 2. Ми (іти) в бібліотеку. 3. Ви (іти) в ресторан увечері. 4. Він (іти) до лікаря. Його болить горло. 5. Вона (іти) до подруги на день народження. 6. Я (іти) у театр. 7. Викладачі (іти) на лекцію.

Завдання 3. Поставте дієслово руху «їхати» у правильній граматичній формі у теперішньому часі.

1. Я (їхати) в гості до родичів. 2. Ти (їхати) в спортзал. 3. Він (їхати) в центр. 4. Вона (їхати) на весілля до подруги. 5. Ми (їхати) в Карпати. 6. Ви (їхати) у Львів. 7. Вони (їхати) у Київ.

Завдання 4. Поставте дієслово руху «ходити» у правильній граматичній формі у теперішньому часі.

1. Я (ходити) в університет кожного дня. 2. Ти (ходити) на прогулянку з подругою щоп'ятниці. 3. Він завжди (ходити) на лекцію з української мови. 4. Вона (ходити) на роботу щодня. 5. Ми часто (ходити) в басейн. 6. Ви (ходити) в кінотеатр у суботу. 7. Вони (ходити) у театр у неділю.

Завдання 5. Поставте дієслово руху «їздити» у правильній граматичній формі у теперішньому часі.

1. Я (їздити) на лекції щодня. 2. Ти (їздити) в інститут. 3. Він (їздити) у бібліотеку. 4. Вона (їздити) на Великдень до родичів. 5. Ми (їздити) у Карпати взимку і влітку. 6. Ви (їздити) на зустріч. 7. Вони (їздити) у спортзал.

Завдання 6. Прочитайте таблицю і повторіть дієслова руху *іти* – *піти*, *їхати* – *поїхати*, *ходити*, *їздити* у минулому часі.

ДІЄСЛОВА РУХУ У МИНУЛОМУ ЧАСІ VERBS OF MOTION IN PAST TENSE

особи	іти, йти	їхати	піти	поїхати
я, ти, він	<i>ішов (йшов)</i>	<i>їхав</i>	<i>пішов</i>	<i>поїхав</i>
я, ти, вона	<i>їшла (йшла)</i>	<i>їхала</i>	<i>пішла</i>	<i>поїхала</i>
ми, ви вони	<i>їшли (йшли)</i>	<i>їхали</i>	<i>пішли</i>	<i>поїхали</i>

особи	ходити	їздити
я, ти, він	<i>ходив</i>	<i>їздив</i>
я, ти, вона	<i>ходила</i>	<i>їздила</i>
ми, ви вони	<i>ходили</i>	<i>їздили</i>

Завдання 7. Відповідайте на питання.

1. Куди Марія іде? 2. Куди він поїхав? 3. Куди ви ходили? 4. Куди Андрій ішов? 5. Куди він пішов? 6. Куди вони ходили? 7. Куди друзі їхали? 8. Куди викладач пішов? 9. Куди ходили студенти?

Завдання 8. Відповідайте на питання.

1. Куди ти йдеш? (університет) 2. Куди вона їхала? (магазин) 3. Куди вони ходили? (кінотеатр) 4. Куди вони їдуть? (театр) 5. Куди вона іде? (гуртожиток) 6. Куди вони їдуть? (бібліотека) 7. Куди ти їдеш? (виставка) 8. Куди ти пішла? (аптека)

Завдання 9. Прочитайте таблицю і повторіть дієслова руху у майбутньому часі.

ДІЄСЛОВА РУХУ У МАЙБУТНЬОМУ ЧАСІ VERBS OF MOTION IN FUTURE TENSE

особи	піти	поїхати
я	піду	поїду
ти	підеш	поїдеш
він, вона	піде	поїде
ми	підемо	поїдемо
ви	підете	поїдете
вони	підуть	поїдуть

Завдання 10. *Поставте дієслово руху «піти» у формі майбутнього часу.*

1. Я (піти) до моїх друзів завтра. 2. Ти (піти) до лікаря після обіду. 3. Він (піти) в магазин сьогодні. 4. Вона (піти) в театр у неділю. 5. Ми (піти) в цирк з дітьми. 6. Ви (піти) у клуб. 7. Вони (піти) у кінотеатр.

Завдання 11. *Поставте дієслово руху «поїхати» у формі майбутнього часу.*

1. Я (поїхати) з тобою у спортзал, щоб грати у шахи. 2. Ти (поїхати) зі мною в село до бабусі. 3. Він (поїхати) в кінотеатр з друзями. 4. Вона (поїхати) в бібліотеку завтра. 5. Ми (поїхати) здати аналізи в лабораторію. 6. Ви (поїхати) в ліс. 7. Вони (поїхати) в Тернопіль.

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху вживаємо, коли йдеться про рух в одному напрямку?
2. Які дієслова руху вживаємо, коли йдеться про рух людини (часто, рідко, завжди), що має значення повторюваності?
3. Які особливості вживання знахідного відмінку, що позначає напрямок руху?

Практичне заняття 19 (2 год.)

Тема: Дієслова руху *іти* – *їхати*; *ходити* – *їздити*.

Знахідний відмінок для позначення напрямку

Куди він іде (їде)? у(в), на + Зн. в.

План

1. Дієслова руху в українській мові.
2. Вживання знахідного відмінку для позначення напрямку.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.

4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англословних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Поставте дієслово «ходити» у минулому часі.*

1.Я (ходити) на лекцію з моєю групою. 2. Ти (ходити) в кінотеатр. 3. Друг (ходити) на зустріч одногрупників. 4. Моя подруга (ходити) на манікюр. 5. Ми (ходити) в парк. 6. Ви (ходити) у ботанічний сад Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. 7. Вони (ходити) відвідати їхню бабусю.

Завдання 2. *Поставте дієслово «їздити» у минулому часі.*

1.Я (їздити) у торговий центр «Ашан». 2. Ти (їздити) на ринок. 3. Він (їздити) до друзів. 4. Вона (їздити) до лікаря на огляд. 5. Ми (їздити) на концерт українського співака. 6. Ви (їздити) в Київ до своїх іноземних друзів. 7. Вони (їздити) в кінотеатр.

Завдання 3. *Поставте дієслово руху «піти» у минулому часі.*

1.Я (піти) на роботу. 2. Ти (піти) з ним у театр. 3. Він (піти) з друзями на обід. 4. Вона (піти) у театр. 5. Ми (піти) купити продукти. 6. Ви (піти) в аптеку. 7. Вони (піти) в деканат.

Завдання 4. *Поставте дієслово руху «поїхати» у минулому часі.*

1.Я (поїхати) в Польщу. 2. Ти (поїхати) оглянути Львів. 3. Він (поїхати) грати у футбол. 4. Мама (поїхати) до подруги Марії. 5. Ми (поїхати) в Івано-Франківськ. 6. Ви (поїхати) в Єгипет. 7. Друзі (поїхати) в Індію.

Завдання 5. *Виберіть потрібне дієслово іти – їхати, ходити – їздити, прийти – приходити. Поставте їх у правильну граматичну форму.*

1.Марія зустріла свою подругу, коли вона ... з бібліотеки. 2. Ахмеде, чому ти вчора не ... на лекцію? 3. Вчора група ... на екскурсію в столицю України. 4. Дівчата купили всі необхідні продукти, коли вони ... з університету у гуртожиток. 5. Минулого місяця студенти ... в Чернівці на екскурсію. 6. Ми

познайомилися з викладачем, коли він ... з деканату. 7. Коли я ... в автобусі, то побачила архітектуру будинків. 8. Мій батько минулого тижня ... у відрядження.

Завдання 6. Порівняйте речення:

був, була, були + Де? (Locative case):

Я **була у театрі** вчора.

ходив, ходила, ходили + Куди? (Accusative case):

Я **ходила у театр** вчора.

Завдання 7. Замініть дієслово «бути» на дієслово руху «ходити».

Зразок: Студенти були на лекції. – Студенти ходили на лекцію.

1. Вони були в театрі в неділю. 2. Декан факультету іноземних студентів був на зборах. 3. Медсестра була у палаті пацієнта. 4. Мій друг ніколи раніше не був на цій виставці. 5. Ви були в кінотеатрі? 6. Вона була в парку у середу. 7. Минулого тижня Марія була з молодшим братом на секції з футболу.

Завдання 8. Відкрийте дужки. Поставте іменники в знахідному відмінку напрямку.

1. Ми ідемо (кінотеатр). 2. Ви підете (музей). 3. Вони поїдуть (батьківщина). 4. Я іду (концерт). 5. Іноземці приїдуть (Львів). 6. Зранку люди ідуть (робота). 7. Фармацевт іде (аптека). 8. Іноземний студент прийшов (деканат). 9. Студенти приїхали (практика).

Завдання 9. Використайте дієслова руху «ходити, їздити, піти, поїхати» у правильній граматичній формі.

1. Минулого року ми ... відпочивати в Карпати. 2. Наступного року ми ... відпочивати на Чорне море. 3. Я хочу ... додому пішки. 4. Моя мама любить ... пішки. 5. Мій молодший брат щопонеділка і щосередини ... на теніс. 6. Завтра вони ... до лісу збирати гриби. 7. Зранку я збираюся ... до бібліотеки, щоб взяти потрібні книги для навчання. 8. Я ... швидко, а моя подруга любить ... повільно. 9. Я хочу ... до Києва, щоб оглянути всі визначні місця столиці. 10. У Києві люди ... на метро, бо це зручно і швидко.

Завдання 10. Використайте дієслова руху «іти, їхати, ходити, їздити, піти, поїхати» у правильній граматичній формі.

1. Вчора Антон ... у кінотеатр. 2. У неділю студенти ... в музей історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина. 3. Коли студенти ... з музею, то обговорювали експонати музею. 4. Сестра ... на пошту, де вона зустріла свою подругу. 5. На вихідних ... дощ, тому я залишилася вдома і читала книгу. 6. У середу наша група ... на екскурсію. 7. Коли я жив вдома, в Лівані, то щоп'ятниці ... на тенісний kort. 8. У суботу і у неділю ми ... гуляти у парку з друзями. Там чудова природа! 9. Ми ... додому з університету 40 хвилин.

Питання для самоперевірки:

1. Чи можливо від дієслів руху іти, їхати утворити dokonану форму дієслів? Назвіть їх.
2. Який відмінки іменника вживаємо після дієслів руху?
3. Які прийменники вживаються у знахідному відмінку напрямку?

Практичне заняття 20 (2 год.)

Тема: Дієслова руху іду – ходив – піду; їду – їздив – поїду.

Родовий відмінок для позначення напрямку:

а) Куди він іде (їде)? до + Р.в., Звідки він іде (їде)? з + Р.в.

б) До кого (≠ від кого) він іде (їде)? до + Р.в. ≠ від + Р.в.

План

1. Дієслова руху (іти – ходити – піти, їхати – їздити – поїхати) в теперішньому, минулому та майбутньому часах.
2. Родовий відмінок для позначення напрямку.
3. Уживання питань Куди?, Звідки?, До кого?, Від кого? з дієсловами руху.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте речення. Поставте питання Куди?, До кого?

1. Він іде до бібліотеки.
2. Ми їхали до театру.
3. Вони їздили до Польщі.
4. Я іду до університету.
5. Ти ходив до брата в гості.
6. Вона піде до терапевта завтра.
7. Ви ходили до Марії.

Завдання 2. Прочитайте і порівняйте вживання питання куди?, звідки у родовому відмінку.

**РОДОВИЙ ВІДМІНОК НАПРЯМКУ
GENETIVE CASE OF DIRECTION**

Куди?	Звідки?
до Львова	зі Львова
до Тернополя	з Тернополя
до Києва	з Києва
до України	з України
до Польщі	з Польщі
до Індії	з Індії

Завдання 3. Прочитайте речення. Поставте питання Звідки?, Від кого?

1. Мама їде з роботи. 2. Викладач іде з кафедри у деканат. 3. Лаборант їде з лабораторії. 4. Студенти йшли з практики. 5. Вони йдуть від подруги. 6. Хлопець прийшов від бабусі додому. 7. Марія прийшла від Оксани, яка сьогодні святкувала свій день народження.

Завдання 4. Доповніть діалоги дієсловами руху «йти, ходити, їхати, поїхати, піти, приїхати, їздити» у правильній граматичній формі.

I. – Привіт. Куди ти ...?

– Я ... у спортзал, я там займаюсь фітнесом.

- До зустрічі.
- На все добре.

II. – Оксано, куди ти ... вчора?

- Маріє, я ... у ремонт техніки, тому що мій ноутбук зламався.
- Оксано, я бачила тебе на вулиці Пекарській вчора.
- Так, Маріє, тому що я ... до бібліотеки.
- Бувай.
- Бувай.

III. – Миколо, як твої справи? Куди ти поспішаєш?

- Андрію, у мене все добре, а як твої справи? Я ... до перукарні.
– Я теж ... у цю перукарню стригтись.
- До побачення.
- До побачення.

IV. – Скажіть, будь ласка, де знаходиться Обласна клінічна лікарня?

- Обласна клінічна лікарня знаходиться на вулиці Некрасова.
- Я ... до лікаря.
- Лікарня тут поруч. Ви встигаєте на огляд до лікаря? Ви можете ... цією вулицею.
– Дякую. До побачення.
- Прошу. До побачення.

V. – Андрію, коли ти збираєшся ... до Києва?

– Я ... вже сьогодні ввечері.

- Шкода, я хотів передати подарунок моєму братові.
- Я ... у Київ дуже часто, ти зможеш передати подарунок наступного тижня.
- Дякую. На все добре.
- Прошу. Бувай.

Завдання 5. *Поставте дієслова руху «йти, піти, вийти, прийти, підійти, поїхати, ходити, їздити» у правильній граматичній формі.*

1. Медсестра ... з кабінету лікаря і ... до хворого. 2. Вам треба... в аптеку і купити ліки за цим рецептом. 3. Вчора мій друг... до театру. 4. Коли він ... до театру, він зустрів у метро свого друга. 5. Його друг розповів йому, що ... провідати свою бабусю. 6. Він любить ... на велосипеді кожного ранку. 7. Але сьогодні він вирішив ... на машині. 8. Ви хочете ... до кінотеатру на новий фільм? 9. Вони ... до кінотеатру з друзями. 10. Твоя подруга ... до стоматолога? 11. Можливо, вона вже ... з роботи.

Завдання 6. *Напишіть замість крапок дієслово руху «іти, поїхати, приїхати, ходити, їздити, приходити» у правильній граматичній формі.*

1. Куди ваші друзі ... відпочивати у червні? 2. Вони ... з відпустки вчора. 3. Вона часто ... відпочивати до України, бо тут є гори і море. 4. Друзі завжди ... до мене в гості у неділю. 5. Вчора я зустрів друга на цій вулиці, він ... додому. 6. Він завжди ... цією дорогою. 7. Ми ... машиною до парку. 8. На її вулицю ... швидка медична допомога. 9. Куди можна ... відпочивати восени? 10. Якщо ви любите гори, то ви можете ... у гори кожного року.

Завдання 7. *Відповідайте на питання, використовуючи відповіді у дужках у родовому відмінку напрямку.*

1. Куди їдуть твої сусіди? (Львів) 2. Куди приїхали туристи? (Індії) 3. Куди ти прийшла? (лікар) 4. Куди ви підете завтра? (терапевт) 5. Куди він поїхав? (театр) 6. Куди вони поїдуть у липні? (Одеса) 7. Куди вона пішла? (подруга) 8. Куди вони йдуть? (магазин)

Завдання 8. *Напишіть замість крапок дієслово руху «іти, їхати, піти, поїхати, їздити, прийти» у правильній граматичній формі.*

1. Ми ... разом у кафе. 2. Вони хочуть ... в магазин, щоб купити сувеніри з України для їхніх друзів. 3. Скоро я ... на море, тому що у мене буде відпустка. 4. Ми не знаємо дороги, і не хочемо ... туди. 5. Вчора він ... у гості. 6. Вчора коли він ... у гості, на вулиці ... дощ. 7. Наступного разу ми ... машиною. 8. Ольго, мама вже... додому? 9. Після роботи мама ... до магазину. 10. Я не знаю, коли вона

Завдання 9. *Напишіть замість крапок дієслово руху «їздити, піти, поїхати» у правильній граматичній формі.*

1. Мій товариш ... до лікарні. 2. Він сказав, що завтра він ... на прогулянку з друзями. 3. Ми ... до лікарні, щоб провідати свою хвору бабусю. 4. Кожного літа

цей студент ... відпочивати в гори. 5. Минулого року вони ... в гори у червні, а цього року вони ... туди у вересні. 6. Куди ти ... відпочивати влітку? – Влітку я ... відпочивати в Болгарію. 7. Кожного року ви ... в Англію з батьками. 8. Я планую ... до Франції цього літа. 9. Їхня сім'я ... відпочивати у Єгипет цього року.

Завдання 10. Відповідайте на питання, використовуючи слова у дужках у родовому відмінку.

1. Звідки ти прийшла? (бібліотека) 2. Звідки він прийшов? (магазин) 3. Звідки вони йдуть? (ліс) 4. Звідки ви їдете? (Львів) 5. Звідки студент іде на перерві? (їдальня) 6. Від кого ти приїхала? (лікар) 7. Від кого ти ідеш? (друг) 8. Від кого іде твоя подруга? (сусідка) 9. Від кого йдуть дівчата? (викладачка) 10. Від кого ти приїхала? (батьки).

Завдання 11. Відповідайте на питання.

1. Куди вони хочуть поїхати восени? 2. Куди студенти мріють поїхати на канікулах? 3. Куди Оксана планує поїхати з сестрами? 4. Куди Максим їздив нещодавно? 5. Звідки ти йдеш? 6. Звідки вони прийшли? 7. Звідки вона йде? 8. До кого він їде? 9. До кого вони йдуть? 10. До кого йде мати? 11. До кого вони підуть у неділю? 12. Від кого йде студентка о третій годині? 13. Від кого вона їде машиною? 14. Від кого вони прийшли?

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху відповідають на питання Куди?
2. Які дієслова руху відповідають на питання Звідки?
3. Чи правильне твердження: після питання До кого ≠ Від кого вживаємо родовий відмінок?

Практичне заняття 21 (2 год.)

Тема: Дієслова руху іду – ходив – піду; їду – їздив – поїду.

Родовий відмінок для позначення напрямку:

- а) Куди він іде (їде)? до + Р.в., Звідки він іде (їде)? з + Р.в.**
- б) До кого (≠ від кого) він іде (їде)? до + Р.в. ≠ від + Р.в.**

План

1. Уживання дієслів руху *іти – ходити – піти, їхати – їздити – поїхати* у теперішньому, минулому, майбутньому часах.
2. Родовий відмінок напрямку.
3. Уживання питань Куди?, Звідки?, До кого?, Від кого? з родовим відмінком напрямку.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.

2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Утворіть речення у минулому часі.

Зразок: Я іду до магазину. – Я ішла до магазину.

1. Я іду на пошту. 2. Він іде на огляд до лікаря. 3. Іноземна студентка йде до театру. 4. Вони йдуть до кінотеатру. 5. Декан іде до деканату. 6. Іноземець іде до дошки. 7. Студенти йдуть на виставку. 8. Лікарі йдуть на збори. 9. Іноземні студенти йдуть на зустріч з деканом.

Завдання 2. Утворіть речення у майбутньому часі.

Зразок: Я іду на лекцію з гістології. – Я піду на лекцію з гістології.

1. Я іду до ресторану. 2. Ти йдеш до клубу. 3. Студент іде до деканату. 4. Студентка Марія йде на пошту. 5. Ми йдемо до лікарні. 6. Ви йдете до їдальні. 7. Вони йдуть на концерт.

Завдання 3. Запам'ятайте значення дієслів руху:

піти ≠ прийти
зайти ≠ вийти
підійти ≠ відійти

Завдання 4. Напишіть дієслова руху у правильній граматичній формі.

1. Син (піти) відвідати родичів. 2. Студент (прийти) на лекцію з української мови вчасно. 3. Студенти (зайти) до бібліотеки і взяли підручники. 4. Пасажири (вийти) з автобуса. 5. Іноземка (підійти) до дошки і добре відповіла на лекції з

української мови. 6. Він (відійти) від магазину і згадав, що потрібно купити воду. 7. Коли мама (піти) до магазину, то по дорозі вона (зайти) до аптеки.

Завдання 5. Відкрийте дужки, поставте дієслова руху у правильній граматичній формі.

1. Я (іти) вчора до Марії, коли зустріла свою подругу з Польщі. 2. Студент з Єгипту (приїхати) до Львова, щоб вчитися у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. 3. Ми (поїхати) завтра до нашої сестри. 4. Ви (піти) до церкви завтра. 5. Вони (ходити) до стоматолога вчора. 6. Я (їхати) до магазину. 7. Ми (поїхати) до Польщі у четвер.

Завдання 6. Укладіть речення за поданими моделями.

Зразок моделей: Куди він іде (їде)? до + Р.в.,
Звідки він іде (їде)? з + Р.в.,
До кого він іде (їде)? до + Р.в.,
Від кого він іде (їде)? від + Р.в.

Завдання 7. Напишіть слова у дужках у родовому відмінку.

1. Студентка підійшла (викладач) і привіталася. 2. У суботу моя подруга піде (театр). 3. Друзі вирішили піти (кінотеатр). 4. Вона приїхала (Львів) з мамою і сестрою. 5. Ми поїдемо (Тернопіль) завтра. 6. Він підійшов (деканат). 7. Ми йдемо (магазин). 8. Ви підете (церква) у неділю. 9. Вони підійшли (зупинка) транспорту.

Завдання 8. Відповідайте на питання.

1. Звідки ти прийшов вчора? 2. Звідки вона приїхала? 3. Звідки ви їдете? 4. Звідки мама йде? 5. Звідки прийшли студенти? 6. Звідки прийшли Олена і Оксана? 7. Звідки ти приїхала? 8. Звідки батьки приїхали?

Завдання 9. Виконайте вправу за зразком.

Дієслово руху + до + Родовий відмінок
Дієслово руху + з (зі) + Родовий відмінок

Зразок: Вони ідуть **до** Львова. – Вони ідуть **зі** Львова.

1. Я їду до Києва. 2. Ти їхав до міста. 3. Він іде до села. 4. Дівчина йде до магазину. 5. Ми їдемо до гуртожитку. 6. Ви їздили до перукарні. 7. Вони йдуть до парку.

Завдання 10. Виконайте вправу за зразком.

Дієслово руху + до + Родовий відмінок
Дієслово руху + від + Родовий відмінок

Зразок: Він іде **до** брата. – Він іде **від** брата.

1. Марія іде до подруги. 2. Ти їдеш до мами. 3. Він ішов до бабусі. 4. Я іду до перукаря. 5. Ми ідемо до лікаря. 6. Ви йдете до тітки Марії. 7. Вони їдуть до батьків. 8. Ви їхали до друзів.

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху означають повторюваність дії?
2. Які часові форми мають дієслова руху піти, поїхати?
3. Який відмінок вживається для відповідей на питання звідки?, до кого?, від кого?

Практичне заняття 22 (2 год.)

Тема: Дієслова руху без префіксів (йти, ходити, їхати, їздити, бігти, бігати, нести, носити, везти, возити, вести, водити)

План

1. Дієслова руху без префіксів.
2. Дієслова руху *йти, ходити, їхати, їздити* в українській мові.
3. Дієслова I-ої та II-ої дієвідмін: *бігти, бігати, нести, носити, везти, возити, вести, водити*.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Прочитайте таблиці дієслів, запишіть їх у зошиті.

1)

особи	бігти (II)	бігати (I)	нести (I)	носити (II)
я	біжу	бігаю	Несу	ношу
ти	біжиш	бігаєш	несеш	носиш
він, вона	біжить	бігає	Несе	носить
ми	біжимо	бігаємо	несемо	носимо
ви	біжите	бігаєте	несете	носите
вони	біжать	бігають	несуть	носять

2)

особи	везти (I)	возити (II)	вести (I)	водити (II)
я	везу	вожу	Веду	воджу
ти	везеш	возиш	ведеш	водиш
він, вона	везе	возить	Веде	водить
ми	веземо	возимо	ведемо	водимо
ви	везете	возите	ведете	водите
вони	везуть	возять	ведуть	водять

Завдання 2. Напишіть наступні дієслова у минулому часі. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: *іти – ішов, ішла, ішли.*

1. Їхати. 2. Ходити. 3. Їздити. 4. Бігти. 5. Бігати. 6. Нести. 7. Носити. 8. Везти. 9. Возити. 10. Вести. 11. Водити.

Завдання 3. Провідмініайте дієслова у дужках.

1. Я (іти) додому. 2. Ти (ходити) на роботу щодня. 3. Хлопець (їхати) до Львова. 4. Дівчина часто (їздити) до подруги. 5. Він не хоче (бігти). 6. Я (бігати) на стадіоні. 7. Ми (нести) продукти з магазину. 8. Він (носити) дитину на руках. 9. Батько (везти) сім'ю до родичів. 10. Автобуси (возити) багато людей. 11. Бабуся (вести) внука на прогулянку. 12. Тато (водити) сина на секцію з футболу.

Завдання 4. Укладіть діалоги з поданих слів.

1. Батьки, вести, школа, дитина.
2. Лікарі, носити, білі халати.
3. Іноземці, ходити, лекція щодня.

Завдання 5. Відкрийте дужки і поставте дієслова у правильній граматичній формі.

1. Я (їхати) на велосипеді. 2. Ти (йти) поруч з подругою. 3. Ти (ходити) в спортзал. 4. Я часто (їздити) в гори. 5. Хлопчик (бігати) на стадіоні. 6. Цей спортсмен може (бігти) швидше. 7. Мама (нести) на руках дитину. 8. Вона часто (носити) це пальто. Воно личить їй. 9. Її подруга (везти) багато подарунків батькам з України. 10. Водій обережно (возити) пасажирів. 11. Дівчина (вести) свою молодшу сестру до школи. 12. Батьки (водити) дітей до дитячого садка.

Завдання 6. Відповідайте на питання.

1. Куди ти їдеш? 2. Куди ти йдеш? 3. Куди він часто ходить? 4. Куди Марія їздить щопонеділка? 5. Куди ви бігли вчора? 6. Куди вони везуть дітей на вихідні?

Завдання 7. *Замініть теперішній час дієслів на минулий час.*

1. Я їду до університету. 2. Ти ходиш на роботу. 3. Лікарі часто їздять на курси. 4. Микола бігає зранку. 5. Олена біжить до автобуса. 6. Викладачка несе журнал групи. 7. Потяг везе пасажирів зі Львова до Києва.

Завдання 8. *Замініть теперішній час дієслів на майбутній час.*

1. Терапевти йдуть на збори Лікарського товариства у Львові. 2. Лікар їде на роботу. 3. Спортсмен швидко бігає. 4. Ми біжимо до моря. 5. Медсестра несе тонометр у кабінет лікаря. 6. Мама веде дитину у дитячий садок.

Завдання 9. *Утворіть з поданих слів доконаний вид дієслова. Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: іти – піти

1. Бігати –
2. Носити –
3. Везти –
4. Возити –
5. Вести –

Завдання 10. *Відповідайте на питання.*

1. Коли ти бігаєш? 2. Куди ти ведеш дочку? 3. Куди він везе їх? 4. Кого водій возить у цьому автобусі? 5. Що лікар несе? 6. Куди вони поїхали? 7. Куди студенти часто їздять? 8. Куди ти біжиш?

Завдання 11. *Продовжіть речення.*

1. Я приїхала ... 2. Він прилетів ... 3. Студентка підійшла ... 4. Студент пішов ... 5. Ми ходимо ... 6. Ти прийшла ... 7. Микола піде ... 8. Марія і Оксана підуть ... 9. Ірина принесла ... 10. Викладачі привезли ...

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху без префіксів ви знаєте?
2. Які дієслова руху без префіксів відносяться до I-ої дієвідміни?
3. Які дієслова руху без префіксів відносяться до II-ої дієвідмін.

Практичне заняття 23 (2 год.)

Тема: Дієслова руху без префіксів (йти, ходити, їхати, їздити, бігти, бігати, нести, носити, везти, возити, вести, водити)

План

1. Повторіть дієслова руху *йти, ходити, їхати, їздити* у теперішньому, минулому, майбутньому часах.
2. Дієслова руху без префіксів I-ої дієвідміни.
3. Дієслова руху без префіксів II-ої дієвідміни.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Напишіть правильну форму дієслів.*

1. Я (іти) додому. 2. Ти (ходити) 3. Студент (їздити) на навчання 31 автобусом. 4. Ми (їхати) до друзів. 5. Вони (бігати) на стадіоні у вільний час. 6. Вона (вести) її до лікаря.

Завдання 2. *Відповідайте на питання.*

1. Хто іде з тобою? 2. Хто веде дитину до педіатра? 3. Хто везе сім'ю на роботу? 4. Хто несе твою сумку? 5. Хто їде на таксі? 6. Хто з твоєї сім'ї ходить до магазину за продуктами? 7. Хто бігає на стадіоні? 8. Хто лікує твою сім'ю? 8. Хто їде на роботу о восьмій годині? 9. Хто їде з роботи о шостій годині? 10. Хто їздить на роботу третім автобусом?

Завдання 3. *Поставте питання хто? до поданих речень.*

1. Ми ідемо до кінотеатру. 2. Ви ходили до лікарні. 3. Ти бігаєш з подругою. 4. Марія біжить повільно. 5. Друзі несуть важкі сумки. 6. Батьки водять дітей на виставку. 7. Медсестра веде пацієнта до палати.

Завдання 4. *Поставте дієслова у минулому часі.*

1. Вони ходять щодня відвідати сестру у лікарні. 2. Ви підете на виставку квітів. 3. Я поїду до Києва. 4. Ти несеш багато книг у сумці. 5. Цей водій уважно водить автобус. 6. Щодня Марія водить дітей до школи. 7. Вони поїдуть на екскурсію в інше місто.

Завдання 5. *Поставте дієслова у майбутньому часі.*

1. Я їжджу на роботу першим трамваєм. 2. Ці спортсмени біжать довгу дистанцію. 3. Вони їхали на відпочинок. 4. Подруга несе гарні квіти. 5. Ти ведеш її сина на секцію з боксу. 6. Лікар веде мене у свій кабінет. 7. Ми веземо вам подарунок.

Завдання 6. *Виправте помилки у реченнях.*

1. Ти багато *ходять* пішки. 2. Вони зараз *їздять* до подруги. 3. Він *поїхали* до магазину. 4. Лікарі *приїхав* з міжнародної лікарської конференції. 5. Водій автобуса *возять* людей за цим маршрутом. 6. Взимку люди *носити* теплий одяг. 7. В сонячну погоду треба *носять* окуляри від сонця.

Завдання 7. *Замініть недоконаний вид дієслова на доконаний вид дієслова у реченнях. Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: Ми ідемо завтра до нього на день народження. – Ми підемо завтра до нього на день народження.

1. Я *іду* до театру з подругою у неділю. 2. Лікар *іде* в операційну, він готується до операції. 3. Вона *веде* сестру на огляд до гастроентеролога. 4. Вона погано бачить. Її треба *вести* до офтальмолога. 5. Студент *іде* на лекцію з української мови. 6. Мати *іде* з дочкою на виставу в театр. 7. Друзі *їдуть* на концерт українського співака до Львова.

Завдання 8. *Відповідайте на питання.*

1. Звідки ти ідеш? 2. Куди вона пішла? 3. З ким ви ходили до кінотеатру? 4. Коли вони принесуть твій подарунок? 5. Чому він не бігає зранку? 6. Що вона несе у руці? 7. Кого вони привели з собою?

Завдання 9. *З поданих слів складіть речення.*

1. Лікар, іти – піти, оглядати – оглянути, пацієнта, у палаті.
2. Іноземці, їхати – приїхати, з Польщі, Індії, Китаю, Єгипту, до Львова.
3. Викладачка, нести – принести, підручник з української мови, до аудиторії.

Завдання 10. *Відповідайте на питання **Звідки?**, **Куди?** Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: Він приїхав (Львів, Київ). – Він приїхав зі Львова до Києва.

1. Він прилетів (Індія, Україна). 2. Вона приїхала (Київ, Львів). 3. Ми приїхали (Одеса, Тернопіль). 4. Я приїхала (Харків, Львів). 5. Ти прилетів (Єгипет, Львів). 6. Вони полетіли (Львів, Індія). 7. Ви приїхали (кінотеатр, друзі).

Завдання 11. *Відповідайте на питання **Звідки?, До кого?** Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: Вона прийшла (бібліотека, студенти). – Вона прийшла з бібліотеки до студентів.

1. Вона приїхала (магазин, мама). 2. Ми прийшли (церква, батьки). 3. Син пішов (кухня, дружина). 4. Я приїхала (Львів, родичі). 5. Ти приїхав (аптека, бабуся). 6. Студенти прийшли (університет, друзі).

Завдання 12. *Відповідайте на питання **Від кого?, Куди?** Виконайте вправу за зразком.*

Зразок: Друзі прийшли (батьки, дім). – Друзі прийшли від батьків додому.

1. Ти йшов (друзі, центр). 2. Вони їхали (лікар, гуртожиток). 3. Вона несла подарунок (сестра, квартира). 4. Хлопчик біжить (мама, стадіон). 5. Дівчина несе квіти (подруга, кімната).

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху пишуться без префіксів?
2. Які дієслова руху належать до I-ої дієвідміни?
3. Які дієслова руху належать до II-ої дієвідміни?

Практичне заняття 24 (2 год.)

Тема: Дієслова руху з префіксами п-/по-, при-. (піти, прийти, поїхати, приїхати, побігти, прибігти, понести, принести, повести, привести, повезти, привезти)

План

1. Дієслова руху з префіксами п-/по-, при-.
2. Дієслова руху I-ої дієвідміни.
3. Дієслова руху II-ої дієвідміни.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.

2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. Утворіть від поданих дієслів доконаний вид наступних дієслів. Використайте префікси *п-, по-, при-*.

1. Іти –
2. Йти –
3. Їхати –
4. Бігти –
5. Нести –
6. Вести –
7. Везти –

Завдання 2. Провідмініайте дієслова у дужках.

1.Я (приїхати) до Києва у справах. 2. Ти (поїхати) зі мною на екскурсію. 3. Студент (принести) свій ноутбук на лекцію. 4. Ти захворіла. Тебе треба (повести) до лікаря. 5. Ми (піти) разом на концерт української співачки. 6. Їм (привезти) їхню доставку їжі о першій годині.

Завдання 3. Замініть недоконаний вид дієслова на доконаний вид дієслова. Пишіть речення у майбутньому часі. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: Я іду до університету зараз. – Я піду до університету завтра.

1.Я іду до стоматолога зараз. 2. Ти йдеш з сестрою на виставку картин. 3. Дитина хоче їхати з мамою у центр. 4. Лікар їде до лікарні, його чекають пацієнти. 5. Біжи, ти ще встигнеш на потяг. 6. Він каже, що може нести її сумки. 7. Викладач запитав, звідки студент несе цю книжку.

Завдання 4. Відкрийте дужки, поставте дієслова у минулому часі.

1. Я (піти) до перукарні. 2. Ти (прийти) на виставу вчасно. 3. Іноземець (приїхати) з Польщі. 4. Іноземка (прилетіти) з Індії. 5. Ми (прибігти) на вокзал. 6. Ви (хотіти поїхати) у цю подорож. 7. Вони (прийти) в гості до її брата. 8. Діти (привезти) батькам багато подарунків.

Завдання 5. *Відповідайте на питання.*

1. Хто прийшов до тебе? 2. Хто піде з тобою в театр? 3. Хто поїхав до Харкова? 4. Хто приїхав до Львова? 5. Хто побіг до лікарні? 6. Хто поніс журнал групи? 7. Хто прийшов до аудиторії? 8. Хто приніс торт? 9. Хто поведе дітей на прогулянку?

Завдання 6. *Відповідайте на питання.*

1. З ким ти підеши до музею? 2. З ким вона прийде до вас? 3. З ким ви поїдете відпочивати на море? 4. З ким він приїде до Львова? 5. З ким Марія побіжить? 6. З ким ви прибігли додому? 7. З ким ти понесеш валізи? 8. З ким ти поведеш дитину до школи?

Завдання 7. *Вставте у речення потрібну форму дієслова (піти, поїхати, прийти, побігти, прибігти, понести, принести).*

1. Я ... додому після лекцій. 2. Моя подруга сьогодні ... до мене. 3. Він збирається ... у відпустку. 4. Щоб встигнути на автобус тобі треба ... 5. Він ... до аптеки, щоб купити ліки для мами. 6. Хлопець допоміг сусідці ... її сумку. 7. Мама попросила його ... валізу.

Завдання 8. *Виберіть правильну форму дієслова.*

1. Студент Ахмед ... на лекцію зараз.	іти –
піти
2. Вона чекає Марію, яка пообіцяла ... сьогодні.
прийти	йти –
3. Друзі вирішили ... в Карпати.
поїхати	їхати –
4. Ви можете ... на консультацію до лікаря сьогодні?	їхати – приїхати
5. Вони ... внуків до бабусі сьогодні.
привезти	везти –
6. Друзі мають екскурсію о третій годині сьогодні,
тому вони вже ...	їхати – поїхати

Завдання 9. *Відповідайте на питання.*

1. Хто пішов до лікаря? 2. Куди вона пішла? 3. Куди ти поїдеш у неділю? 4. Коли ви прийдуть додому? 5. Куди ти біжиш? 6. Хто принесе тобі газету? 7. Куди медсестра веде пацієнта? 8. Хто просить привезти лікаря до неї? 9. Куди студенти планують поїхати цього літа?

Завдання 10. *Укладіть речення з поданих слів.*

1. Вести – повести, дітей, до школи.
2. Вести – привести, студентів, до музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина.
3. Везти – повезти, студентів, на екскурсію в Карпати.
4. Везти – привезти, друзів, до своєї квартири.

Питання для самоперевірки:

1. Які дієслова руху вживаються з префіксами п-/по-, при-?
2. Які дієслова руху з префіксами п-/по-, при- належать до I-ої дієвідміни?
3. Які дієслова руху з префіксами п-/по-, при- належать до II-ої дієвідміни?

Практичне заняття 25 (2 год.)

Тема: Дієслова руху з префіксами п-/по-, при- (піти, прийти, поїхати, приїхати, побігти, прибігти, понести, принести, повести, привести, повезти, привезти)

План

1. Дієслова руху з префіксами п-/по-, при- (піти, прийти, поїхати, приїхати, побігти, прибігти, понести, принести, повести, привести, повезти, привезти) в українській мові.
2. Значення та вживання дієслів руху з префіксами п- / по-, при- в українській мові.

Рекомендована література:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С., Майданюк І.З., Сегень М.П., Петухов С.В. Українська мова. Практичний курс для іноземців: Посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 320 с.
2. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. / І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
3. Вінницька В.М., Плющ Н.Г. Українська мова: Практичний курс граматики для студентів іноземців. К., 1997. 224 с.
4. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2005. 324 с.
5. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н. П. Литвиненко. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
6. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
7. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
8. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-тво «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

Завдання 1. *Поставте дієслова руху іти, їхати, ходити, їздити у теперішньому часі.*

I. 1. Куди ти (іти)? 2. Я (іти) в університет. 3. Він (іти) в їдальню на перерві. 4. Студентка (іти) до кінотеатру. 5. Ми (іти) у цирк. 6. Ви (іти) до супермаркету «Ашан». 7. Друзі (іти) на прогулянку в парк відпочинку.

II. 8. Я (їхати) з чоловіком на роботу. 9. Ти (їхати) в автобусі. 10. Він (їхати) у трамваї. 11. Вона (їхати) з мамою у таксі. 12. Ми (їхати) у Львів. 13. Ви (їхати) до подруги на весілля. 14. Вони (їхати) до друга на день народження.

III. 15. Я (ходити) у спортзал з подругою. 16. Ти (ходити) на роботу щодня. 17. Він (ходити) на інгаляції в лікарню. 18. Мати завжди (ходити) до магазину. 19. Ми (ходити) в басейн. 20. Ви любите (ходити). 21. Влітку студенти (ходити) на практику.

IV. 22. Я (їздити) щодня на лекції з моїми друзями. 23. Ти (їздити) на таксі. 24. Микола (їздити) раз на місяць до Львова. 25. Марія (їздити) до свого брата щонеділі. 26. Ми завжди (їздити) до цього магазину. 27. Ви (їздити) машиною. 28. Студенти (їздити) на лекції щодня.

Завдання 2. *Поставте дієслова руху піти, прийти, поїхати, приїхати у майбутньому часі.*

I. 1. Я (піти) з тобою на ліцензійний іспит «Крок». 2. Ти (піти) відвідати бабусю завтра. 3. Він (піти) до церкви у неділю. 4. Ми (піти) на ринок у понеділок і у суботу. 5. Ви (піти) у магазин, щоб купити новий телефон. 6. Вони (піти) до деканату зараз.

II. 7. Я (прийти) до університету о дев'ятій годині. 8. Коли ти (прийти) до мене? 9. Студент (прийти) до бібліотеки завтра. 10. Дівчина (прийти) до перукарні о першій годині. 11. Ми (прийти) на твоє запрошення. 12. Ви (прийти) в деканат. 13. Студенти (прийти), щоб взяти їхні книги.

III. 14. Я хочу (поїхати) з тобою. 15. Ти (поїхати) з сім'єю на відпочинок. 16. Студент (поїхати) до України восени. 17. Ми (поїхати) до Києва разом з нашими друзями. 18. Ви (поїхати) на лекцію з історії медицини. 19. Медсестра і лікар (поїхати) на збори.

IV. 20. Я (приїхати) до корпусу університету о другій годині. 21. Ти (приїхати) до Львова через три місяці. 22. Марк (приїхати) до своєї матері скоро. 23. Марія (приїхати) до подруги Ірини наступного місяця. 24. Ми (приїхати) на весілля у суботу. 25. Ви (приїхати) разом з дітьми у неділю. 26. Наступного тижня вони (приїхати) до Києва потягом.

Завдання 3. *Поставте дієслова руху піти, прийти, поїхати, приїхати у минулому часі.*

I. 1. Я (піти) на лекцію з української мови. 2. Ти (піти) з ним на роботу. 3. Він (піти) до магазину, щоб купити хліб. 4. Ми (піти) в терапевтичне відділення, щоб

провідати подругу. 5. Ви (піти) в цирк з дітьми і друзями. 6. Хірурги (піти) в операційну.

II. 7. Я (прийти) до тебе о другій годині. 8. Ти (прийти) до своїх батьків. 9. Декан (прийти) до лекційної аудиторії і розпочав збори. 10. Лікарка (прийти) до палати пацієнта і почала розпитувати про його скарги. 11. Ми (прийти) на концерт вчасно. 12. Ви (прийти) до терапевта на огляд. 13. Іноземці (прийти) до гуртожитку, в якому вони живуть.

III. 14. Я (поїхати) додому. 15. Ти (поїхати) в аптеку. 16. Мама (поїхати) до сина. 17. Син (поїхати) до батьків. 18. Ми (поїхати) в центр. 19. Ви (поїхати) з ними. 20. Вони (поїхати) в Карпати вчора зранку.

IV. 21. Я (приїхати) на кафедру українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. 22. Ти (приїхати) займатися тенісом. 23. Він (приїхати) купити новий костюм. 24. Ми (приїхати) в лікарню, щоб лікар поставив нам діагноз. 25. Ви (приїхати) до терапевта в кінці робочого тижня. 26. Вони (приїхати) до родичів на Великдень.

Завдання 4. Прочитайте. Запам'ятайте!

Прислівники *щодня, завжди, часто, рідко* вживаються з дієсловами руху *ходити, їздити*.

The adverbs *щодня, завжди, часто, рідко* are usually used with the verbs of motion *ходити, їздити*:

Щодня я ходжу (їжджу) в університет.

Вона **часто** ходить (їздить) на виставки.

Ми **рідко** ходимо (їздимо) в аптеку.

Він **завжди** ходить (їздить) на роботу зранку.

Завдання 5. Вставте у речення дієслова руху *іти – ходити, їхати – їздити*.

1. Я часто ... швидко, коли ... на заняття. 2. Ти завжди ... тут. 3. Він рідко ... до аптеки. 4. Лікарі завжди ... на лікарські конференції. 5. Студентка ... до подруги, тому що вони разом готуються до іспиту з анатомії. 6. Ми ... машиною до театру. 7. Ви ... цим автобусом щодня. 8. Українці ... на стадіон, коли грає збірна України з футболу. 9. Я ... у бібліотеку зараз. 10. Ми ... до алерголога навесні.

Завдання 6. Поставте слова у дужках у родовому відмінку напрямку.

1. Ми прийшли (гуртожиток). 2. Я прийду (університет) вчасно. 3. Ти йдеш (аптека). 4. Микола прийшов з друзями (ресторан). 5. Вона піде (театр) з подругою. 6. Ви прийшли (музей медичного університету). 7. Вони підійшли (зупинка).

Завдання 7. Поставте слова у дужках у знахідному відмінку напрямку.

1. Ми їдемо зараз (лекція). 2. Вони ходили (лікарня) провідати їхнього хворого друга. 3. Я їздила (спортзал) вчора. 4. Ти поїдеш (вокзал) завтра. 5. Іноземець іде

(деканат). 6. Ви поїдете (Чорне море). 7. Лікар іде (кабінет). 8. Друзі ходили (кінотеатр).

Завдання 8. Відкрийте дужки, напишіть дієслово у правильній граматичній формі.

1. Тато (іти) з сином до лікаря. 2. Офтальмолог (приходити) на роботу о дев'ятій годині. 3. Гастроентеролог працює щоденно. Ви можете (прийти) в будь-який час. 4. Хірург (привезти) колег з Польщі до Львова. 5. Мій друг вже (прийти) до стоматолога. 6. Я поспішаю. Я хочу (поїхати) на вокзал, щоб провести мою подругу, яка (їхати) до Німеччини.

Завдання 9. Відповідайте на питання *Куди?, Звідки?, Від кого?, До кого?*

1. Куди іде Марія? 2. Куди він пішов? 3. Куди ти поїдеш вчитися у вересні? 4. Куди медики поїдуть на практику? 5. Звідки вона приїхала до України? 6. Звідки ти приїхав? 7. Звідки вони прийшли? 8. Звідки студенти приїхали? 9. Від кого ви йдете? 10. Від кого вона несе подарунок? 11. Від кого ідуть твої батьки? 12. Від кого йде медсестра? 13. До кого ти плануєш поїхати наступного тижня? 14. До кого вони прийшли, щоб привітати з днем народженням. 15. До кого ти підеш у гості у неділю? 16. До кого вона їздила на цих вихідних?

Завдання 10. Утворіть доконаний вид дієслова майбутнього часу. Виконайте завдання за зразком.

I. Зразок: Я **іду** до університету. – Я **піду** до університету завтра.

1. Я іду на виставку картин у галереї мистецтв. 2. Ти йдеш до травматолога. 3. Викладач іде на лекцію з біофізики. 4. Тато йде з дочкою на виставу до театру. 5. Ми йдемо до гуртожитку медичного університету. 6. Ви йдете до декана факультету іноземних студентів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. 7. Іноземці йдуть у деканат до інспектора.

II. Зразок: Я **їду** до університету зараз. – Я **поїду** до університету завтра.

1. Я їду в гори взимку. 2. Ти їдеш до Львова на екскурсію. 3. Він їде на огляд до лора. Його болить вухо. 4. Марія їде до дітей, які живуть у Києві. 5. Ми їдемо на море у червні. 6. Ви їдете у гори чи на море у серпні? 7. Лікарі йдуть на роботу.

Завдання 11. Відповідайте на питання, використайте слова у дужках.

1. Куди ти поїдеш на канікулах? (море) 2. Коли він приїхав до Львова? (понеділок) 3. Куди вона побігла? (зупинка) 4. Куди студенти прибігли? (корпус університету) 5. Хто тобі допоміг понести валізу? (мій друг) 6. Хто принесе на практичне заняття атлас тіла людини? (викладач) 7. До кого мати поведе свою дочку? (лікар) 8. Звідки тато привіз дітей? (відпочинок) 9. Звідки прибув потяг? (Київ) 10. Звідки він приїхав? (Львів) 11. Звідки прилетіли студенти (Індія)

Питання для самоперевірки:

1. Які префікси вживаються до дієслів руху?
2. Чи змінюється значення дієслів руху, якщо вони вживаються з префіксами п- /по-, при-?
3. Які дієслова руху з префіксами п- /по-, при- ви знаєте?